

İstanbul, 19 Temmuz 2016

2016/789

## GENEL MEKTUP No: 757

İlgili: Aracı Kurumlar  
Bankalar  
Portföy Yönetim Şirketleri

Bilgi: Yatırım Ortaklıkları

Konu : Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Rehber'de Yapılan Güncelleme Hk.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun (Kurul) III-37.1 sayılı "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ" ile III-39.1 sayılı "Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ"inde 14.01.2016 tarihinde gerçekleştirilen değişiklikler çerçevesinde, "Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Rehber"de (Rehber) açıklama yapılması gerektiği değerlendirilen hususlar Kurul'un 15.07.2016 tarih ve 22 sayılı toplantısında görüşülmüş olup, Kurul'un anılan Tebliğ'lerinin muhtelif madde hükümlerine ilişkin açıklamaların i-SPK.37.4 (15.07.2016 tarih ve 22/802 s.k.) sayılı İlke Kararı olarak kabul edilerek Rehber'e eklenmesine karar verilmiştir.

Kurul'un i-SPK.37.4 (15.07.2016 tarih ve 22/802 s.k.) sayılı İlke Kararı ile güncellenen Rehber Genel Mektubumuz ekinde iletilmektedir.

Gereği için bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

İlkay ARIKAN  
Genel Sekreter

Ek : Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Rehber





**T.C.**  
**Başbakanlık**  
**Sermaye Piyasası Kurulu**  
**ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ**

Sayı : 32992422-299-E.7936  
Konu : Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile  
Yatırım Kuruluşlarına İlişkin  
Rehber'de yapılan güncelleme hk.

18.07.2016

**TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ**

Büyükdere Caddesi No:173 1.Levent Plaza  
A Blok Kat:4 34394 Levent/İSTANBUL

Bilindiği üzere, kaldıraçlı alım satım ve diğer tezgahüstü türev araç işlemleri başta olmak üzere, yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin ilke ve esaslarda yenilikler getiren III-37.1.a sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile III-39.1.a sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 14.01.2016 tarih ve 29593 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu düzenlemelere ilişkin olarak sektör katılımcıları tarafından Kurulumuza iletilen görüş ve öneriler dikkate alınmak suretiyle "Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kuruluşlarına İlişkin Rehber"de (Rehber) açıklama yapılması gerektiği değerlendirilen hususlar Kurulumuzun 15.07.2016 tarih ve 22 sayılı toplantısında görüşülmüş olup, Kurulumuzun anılan Tebliğ'lerinin muhtelif madde hükümlerine ilişkin açıklamaların i-SPK.37.4 (15.07.2016 tarih ve 22/802 s.k.) sayılı İlke Kararı olarak kabul edilerek Rehber'e eklenmesine karar verilmiştir.

Bu çerçevede, Rehber'in bahsi geçen Kurulumuz İlke Kararı çerçevesinde güncellenmiş haline yazımız ekinde yer alan CD'de (**Ek/1**) yer verilmekte olup, Rehber'e eklenen yeni hususlar (**Ek/2**) mavi renkte gösterilmektedir.

Bilgi edinilmesini ve yukarıda yer alan İlke Kararı çerçevesinde Rehber'in güncellenmiş halinin üyelerinize duyurulması hususunda gereğini rica ederim.

**e-imzalıdır**  
Ali İhsan GÜNGÖR  
Daire Başkanı

**Ek/1:** Bir adet CD

**Ek/2:** Yeni eklenen hususlara ilişkin konu başlıkları

## **Eklenen ve Güncellenen Yeni Hususlara İlişkin Konu Başlıkları**

### **D. Yatırım Danışmanlığı**

3. Başka portföylere ilişkin işlemlerin takip edilmesi ve/veya kopyalanması

### **G. Alım Satım Aracılığı Faaliyeti**

3. Yalnızca kendi portföyüne işlem yapacak bankaların Borsa İstanbul A.Ş. üyesi olması

### **K. Ç Denetim Sistemi**

4. Stres Testi

### **R. Dışarıdan Hizmet Alım**

7. Bireysel portföy yöneticilerinin dışarıdan hizmet alımına konu olabilmesi

### **V. Tezgaahüstü Türev Araç İşlemlerine İlişkin Hususlar**

1. Teminattan fazla zarar ettirilememesi:

a) Profesyonel müşterilere teminattan fazla zarar ettirilebileceği hükmünün müşteri sınıflandırması ile ilgili hükümlerle birlikte ne şekilde uygulanacağı

b) Müşterinin birden fazla KAS hesabı olması hali

2. Fark kontratlarının (CFD) kaldıraçlı işlem hükümlerine tabi olması

3. Kaldıraç oranı ve teminat etkileri

4. Kaldıraçlı işlemlere ilişkin olarak genel müşterilerden alınacak beyan

5. Müşteriler emirlerine ilişkin fiyatların aracı kurumlar tarafından değiştirilmeleri

6. Sabit fark (spread) garantisi verildiğinin açıklanması halinde yatırımcının aksi haller ve ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili olarak bilgilendirilmesi

7. Reddedilen emir kavramı

8. Yatırım kurullarınca internet sitelerinde açıklanacak müşteri şikayeti sayısı, fiyat sağlayıcı kurulu ve kar/zarar oranı açıklamaları

### **Y. Diğer Hususlar**

5. Aracı kurumların marka kullanım izinleri

6. Teminat alınmasında bankaların otomatik ödeme sistemlerinden faydalanılmasına ve teminat olarak aracı kurum hesabına gönderilen teminatların müşteri hesabı ve elektronik işlem platformuna yansıtılması

7. Yatırım ve kalkınma bankalarının işlem ve portföy aracılığı faaliyetleri



**SERMAYE PİYASASI KURULU**

**Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile  
Yatırım Kurullarına İlişkin  
Rehber**

**Sermaye Piyasası Kurulu'nun**

**i-SPK.37.1 (27.06.2014 tarih ve 20/661 s.k.) sayılı İke Kararı olarak  
kabul edilmiş olup,**

**-SPK.37.2 (23.09.2014 tarih ve 28/953 s.k.) sayılı,**

**-SPK.37.3 (14.05.2015 tarih ve 12/619 s.k.) sayılı,**

**-SPK.37.4 (15.07.2016 tarih ve 22/802 s.k.) sayılı**

**İke Kararları ile güncellenmiştir.**

## **Ç NDEK LER**

<b>A. Yatırım Fonlarının Yatırım Danı manlı ı Faaliyetinden stisna Tutulması -----</b>	<b>3</b>
<b>B. Uygunluk ve Yerindelik Testleri -----</b>	<b>3</b>
<b>C. Yatırım Danı manlı ı Yetki Belgesi Olmayan Yatırım Kurulu larının Yatırım Fonlarıyla lgili Sunabilecekleri Di er Hizmetler -----</b>	<b>9</b>
<b>D. Yatırım Danı manlı ı -----</b>	<b>11</b>
<b>E. Genel Yatırım Tavsiyeleri -----</b>	<b>12</b>
<b>F. Portföy Aracılı ı Faaliyeti -----</b>	<b>15</b>
<b>G. Alım Satım Aracılı ı Faaliyeti -----</b>	<b>19</b>
<b>H. lem ve Portföy Aracılı ı Faaliyetleri Sırasında lemlere li kin Risklerin Mü teri Bazında zlenmesi -----</b>	<b>20</b>
<b>. Emir letimine Aracılık Eden Yatırım Kurulu larının Mü teriye Bildirim Yükümlülükleri ve Mü teri Bilgilerinin Gizlili i -----</b>	<b>21</b>
<b>J. Bireysel Portföy Yöneticili i ve Yatırım Danı manlı ı Sırasında Ara tırma Faaliyetleri -----</b>	<b>23</b>
<b>K. ç Denetim Sistemi -----</b>	<b>24</b>
<b>L. Yatırım Kurulu larının Bilgi lem Altyapıları -----</b>	<b>26</b>
<b>M. Bankaların ç Sistemleri -----</b>	<b>27</b>
<b>N. Banka ubelerinde Örgütlenme -----</b>	<b>29</b>
<b>O. Bankaların Türev Araç lemleri -----</b>	<b>29</b>
<b>P. Saklama Hizmeti -----</b>	<b>30</b>
<b>R. Dı arıdan Hizmet Alım -----</b>	<b>32</b>
<b>S. Yatırım Kurulu larında Çalı an Personel -----</b>	<b>34</b>
<b>T. Geçi Süresi -----</b>	<b>37</b>
<b>U. Mü teriye Risklerin Bildirilmesi Yükümlülü ü -----</b>	<b>38</b>
<b>V. Tezgahüstü Türev Araç lemlerine li kin Husular -----</b>	<b>40</b>
<b>Y. Di er Hususlar -----</b>	<b>46</b>

## **G R**

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere li kin Esaslar Hakkında Tebli (Yatırım Hizmetleri Tebli i) ve III-39.1 sayılı Yatırım Kurulu larının Kurulu ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebli 'e (Yatırım Kurulu ları Tebli i) dayanılarak hazırlanan “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yatırım Kurulu larına li kin Rehber” (Rehber) Sermaye Piyasası Kurulu'nun (Kurul) i-SPK.37.1 (27.06.2014 tarih ve 20/661 s.k.) sayılı lke Kararı olarak kabul edilmi tir.

Kurul'un -SPK.37.2 (23.09.2014 tarih ve 28/953 s.k.) sayılı, -SPK.37.3 (14.05.2015 tarih ve 12/619 s.k.) sayılı ve -SPK.37.4 (15.07.2016 tarih ve 22/802 s.k.) sayılı lke Kararları ile Rehber güncellenmi tir.

Bu çerçevede geçi hükümleri saklı kalmak kaydıyla 01.07.2014 tarihinde yürürlü e girmi olan söz konusu düzenlemelerin uygulanmasına yönelik esaslar a a ıda yer almaktadır.

### **A. Yatırım Fonlarının Yatırım Danı manlı ı Faaliyetinden stisna Tutulması**

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 45 inci maddesinin uygulanmasına yönelik olarak a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir:

*"Türkiye Elektronik Fon Da itım Platformu'nda i lem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonlarının ilgili olarak mü terilerin risk ve getiri tercihlerine göre verilen yönlendirici nitelikteki tavsiyeler yatırım danı manlı ı kapsamında de ildir. Ancak her durumda 48 inci maddenin (a) bendi hariç olmak üzere ikinci fıkrası ve 50 nci maddesindeki esaslara uyulması gerekir."*

### **B. Uygunluk ve Yerindelik Testleri**

**1. Uygunluk ve yerindelik testlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi, ancak telefon aracılı ıyla yapılamaması:**

Kurul'un 15.05.2014 tarih ve 15 sayılı toplantısında; uygunluk ve yerindelik testlerinin Türkiye Sermaye Piyasaları Birli i tarafından hazırlanan asgari içeri i onaylanmı olup, 20.06.2014 tarih ve 19 sayılı Kurul toplantısında testlerin asgari içeri i, yatırım fonları açısından revize edilmi tir.

Kurul'un 15.05.2014 tarih ve 15 sayılı toplantısında ayrıca; testlerin asgari içeri ine uyulması, kendi içinde bütünlük arz etmesi ve makul gerekçelerin olması kaydıyla yetkili kurulu ların, “risk ve getiri tercihi” ile “bilgi ve tecrübe” sınıflandırmaları dahil olmak üzere

testleri, şirket uygulamaları doğrultusunda gerçekleştirilmesine ve mü teriden alınan bilgileri kendi belirleyeceği yöntemlere göre değerlendirilmesine imkan tanınmasına karar verilmiştir.

Bu defa testlerin uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

*“Yatırım Kurulları Tebliği’nin 33 üncü maddesi, Yatırım Hizmetleri Tebliği’nin 40 üncü maddesi uyarınca yapılması öngörülen sırasıyla uygunluk ve yerindelik testleri ile söz konusu maddeler uyarınca yapılacak, uyarı ve bildirimler gerektiğinde kanutlayıcı bilgi ve belgelerin sunulabilmesi ve ispat yükü yatırım kurulu na ait olmak kaydıyla yazılı veya elektronik ortamda yapılabilir.”*

Uygunluk ve yerindelik testleri ile bunlara ilişkin uyarı ve bildirimlerin şubeler veya çağrı merkezi üzerinden kayıt tutulan telefonlar aracılığı ile yapılmasına imkan bulunmamaktadır.

## **2. Tüzel kişilik hesaplarında, mü terik ile vekâleten açılan ve/veya işletilen yapılan hesaplarda testlerin yapılması:**

Uygunluk ve yerindelik testlerinin yapılmasına ilişkin olarak aşağıdaki uygulama esasları kabul edilmiştir:

*“Uygunluk ve yerindelik testlerinin **tüzel kişilik mü teriler açısından** uygulanması ihtiyaridir.*

***Mü terik hesaplar** açısından; hesabın teselsüllü ortak hesap olması halinde (hesap üzerindeki hak sahipliği birbirine eşitse-mü terik hesap) hesap sahiplerinden yalnızca birine uygunluk ve yerindelik testlerinin uygulanması yeterli olup, hesabın bölünebilir mü terik hesap olması halinde (tüm hesap sahiplerinin onayı gerekli ise) tüm hesap sahiplerine testlerin uygulanması ve en muhafazakar sonucun işletmelerde esas alınması gerekir.*

***Vekâleten açılan ve/veya işletilen hesaplar** açısından müvekkil tarafından vekile hesabın nasıl işletilmesi gerektiğine, yatırım stratejisine ilişkin olarak verilmiş bir talimat bulunuyorsa, vekil müvekkilin bu talimatına uygun hareket etmekte yükümlü olduğu undan, testler ile ölçülen hesap sahibinin portföyünde veya hesabında gerçekleşecek işletmelere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığına ilişkin olarak ya da ve mesleki, etik durumu, geçmişte gerçekleşen işletmelere konu olan sermaye piyasası araçları, söz konusu işletmelerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığı gibi bilgiler yalnızca müvekkil bakımından aranır. Böyle bir talimatın bulunmadığı durumlarda, vekilin asıl hesap sahibinin*

*portföyünde veya hesabında gerçekle tirilecek i lemlere ili kin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadı ını tespit bakımından söz konusu bilgiler vekil bakımından uygulanır.*

*Mü terinin talebe dayalı profesyonel mü teri kıstaslarını sa layarak profesyonel mü teri olmasından önce mü teriye uygulanmı olan uygunluk testi sonuçları geçerlili ini yitirir.”*

### **3. Testlerin yapılmasında yetkili imzalar ve lisanslı personel:**

*Yatırım Kurulları Tebli i'nin 33 üncü maddesinin altıncı fıkrasında “Yatırım kurullarının söz konusu formların yanı sıra hesabı açan ve/veya bilgileri toplayan mü teri temsilcisi ile hesabın açılmasını onaylayan yetkilinin ad, soyad ve unvan bilgilerini de saklaması gerekir.” hükmü yer almaktadır.*

*Buna paralel olarak uygunluk ve yerindelik testlerinin sonuç bildirim sayfalarının alt kısmında “De erlendiren” ve “Onaylayan” imza bölümlerine yer verilmi tir.*

*Bu çerçevede, testlerle ilgili olarak a a ıdaki uygulama esasları kabul edilmi tir:*

*“Uygunluk ve yerindelik testlerinin de erlendirilmesi ve onaylanmasının aynı personel tarafından yapılması mümkündür.*

*Uygunluk testi için gerekli bilgi ve belgeleri mü teriden temin ederek, testi uygulayacak personel ile mü teriye hesap açacak personelin Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 lisans belgesine sahip olması gerekli de ildir. Ancak, yerindelik testinin en az Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 lisans belgesine sahip personel tarafından uygulanması gerekir.”*

### **4. Uygunluk testi yapılmadan mü teriye satı ı yapılabilecek sermaye piyasası araçları:**

*Yatırım Kurulları Tebli i'nin 33 üncü maddesinin uygunluk testinin istisnalarını düzenleyen ikinci fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir:*

*“Yatırım kurulu unun, uygunluk testi yapmakla yükümlü bulunmadı ı hususunda mü teriyi bilgilendirmesi artıyla (ürün veya hizmetin mü terinin kendi talebi do rultusunda sunulması artı aranmaksızın);*

*a) Türkiye Elektronik Fon Da ıtım Platformu'nda i lem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonları ve*



*b) Hazine Müsteurluğu tarafından ihraç edilmiş borsalarda ve teklif edilmiş diğer pazar yerlerinde işlem gören kamu borçlanma araçları*

*için uygunluk testi yapılması zorunlu değildir.”*

Bu çerçevede yatırım kuruluşlarının yalnızca Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu’nda işlem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonları ile Hazine Müsteurluğu tarafından ihraç edilmiş borsalarda ve teklif edilmiş diğer pazar yerlerinde işlem gören kamu borçlanma araçları için uygunluk testi yapılması zorunlu değildir. Bu durumda yatırım kuruluşunun mü teriyi uygunluk testi yapmakla yükümlü olmadığını konusunda bilgilendirmesi gerekir. Bunlar dışında kalan tüm sermaye piyasası araçları için, mü teri kendi talep etse de uygunluk testi yapılması gerekir.

Yatırım kuruluşu uygunluk testi sonucunda ürün veya hizmetin mü teriyeye uygun olmadığını kanaatine ulaşırsa öncelikle mü teriyi yazılı olarak veya elektronik ortamda uyarır. Buna rağmen mü teri ürün veya hizmeti almak istiyorsa, yatırım kuruluşu mü terinin bu talebi yönünde hizmet verip vermemek konusunda serbesttir.

#### **5. Uygunluk testi yapılmadan mü teriyeye satışı yapılabilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak test sonucunda yer verilecek açıklama:**

Uygunluk testinden muaf tutulmakla birlikte, ilgili risk düzeyleri konusunda mü terilerin genel bir fikir sahibi olmaları bakımından söz konusu araçların test içeriğinden çıkarılması yerine, uygunluk testinin sonuç bölümünde yer alan açıklamalara aşağıdaki ifadenin de eklenmesi kabul edilmiştir:

*“Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu’nda (TEFDP) işlem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonları ile Hazine Müsteurluğu tarafından ihraç edilmiş borsalarda ve teklif edilmiş diğer pazar yerlerinde işlem gören kamu borçlanma araçları için uygunluk testi yapılması zorunlu olmayıp, bu test sonucu dahil olacağınız risk kategorisinden bağımsız olarak bu sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilirsiniz.”*

#### **6. Uygunluk testinin birlikte çalışan yatırım kuruluşlarının herhangi biri tarafından ortak bir sisteme girilebilmesi:**

İşlem veya portföy aracılığıyla izni bulunan bir yatırım kuruluşu ile çalışan emir iletimine aracılık izni bulunan yatırım kuruluşundan herhangi birinin, mü terilerine uygunluk testini yapıp mü terilerin verdiği yanıtları bu kuruluşlar arasında kurulan ortak bir sisteme

girmesinde ve bu kurulu ların testi ortak bir puanlama sistemine göre de erlendirmesinde Yatırım Kurulu ları Tebli i uyarınca bir sakınca bulunmamaktadır.

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 33 üncü maddesinin be inci fıkrası uyarınca i akı prosedürlerinde belirlenmesi kaydıyla emir iletimine yetkili yatırım kurulu u uygunluk testinin de erlendirmesini de yapıp, birlikte çalı tı ı di er yatırım kurulu ları ile testin sonucunu payla abilir, i lem veya portföy aracılı ı izni bulunan yatırım kurulu ları da bu testin sonucunu kullanabilir.

**7. lem veya portföy aracılı ı izni bulunan bir yatırım kurulu u veya portföy yönetim irketi ile çalı an emir iletimine aracılık izni bulunan yatırım kurulu unun yerinelik testi sürecine dahil olması:**

lem veya portföy aracılı ı izni bulunan bir yatırım kurulu u veya portföy yönetim irketi ile çalı an emir iletimine aracılık izni bulunan yatırım kurulu unun, söz konusu kurulu lar tarafından sunulacak yatırım danı manlı ı hizmeti kapsamında bu kurulu ların hazırladı ı yerinelik testini mü terilerine uygulaması ve mü terilerin bilgilerini toplayıp birlikte çalı tı ı di er yatırım kurulu larının veya portföy yönetim irketinin de eri ebilece i bir sisteme girmesi Yatırım Hizmetleri Tebli i uyarınca mümkündür.

Ancak yerinelik testinin yatırım danı manlı ı izni bulunan yatırım kurulu ları veya portföy yönetim irketi tarafından hazırlanmı olması ve testin de erlendirmesinin de bu kurulu lar tarafından yapılması gerekir.

Bu durumda yerinelik testinin yapılabilmesi için mü teriye ait gerekli bilgilerin sa lanmasına ve güncellenmesine ili kin usul ve esasların i akı prosedürlerinde belirlenmesi gerekir.

**8. Uygunluk testinin yapılmasında sorumluluk:**

Birlikte çalı an ve testleri ortak bir sistem aracılı ıyla kullanacak olan emir iletimine aracılık, i lem veya portföy aracılı ı izni bulunan yatırım kurulu larından, mü terinin hesabını ilk açan yatırım kurulu u uygunluk testinin yapılmasından sorumludur. Burada önemli olan, hesap açılması sırasında testin mü teriye yapılmı olması veya mü terinin i lemleri sırasında di er yatırım kurulu u nezdinde önceden yapılarak ortak bir sisteme yüklenmi olan testin kullanılmasıdır.

**9. Yerinelik testinin sonucuna uygun hizmet verilmesi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 40'ncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "Mü terinin yerindelik testi için verilen bilgilerin incelenmesi sonucunda, mü teriye yerindelik testinin sonuçlarına uygun olmayan bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti sunulamaz." hükmünü araç bazında anlamak gerekir.

Dolayısıyla mü teriye sunulacak bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmetleri sırasında yerindelik testi sonucu ile uyumlu olan sermaye piyasası araçları hizmetlere konu edilmelidir. Söz konusu hükümle amaçlanan bu hizmetlerin hiçbir şekilde sunulmaması değil, testin sonucuna uygun hizmet sunulmasıdır.

#### **10. Yerindelik testi için mü terinin gelir düzeyi ve yatırım amaçları ile ilgili olarak alınacak bilgiler:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 40'ncü maddesinin onuncu fıkrasında "Yerindelik testinin yapılması için alınan tevsik edici bilgi ve belgeler ile altıncı fıkra uyarınca yapılan uyarıların bir örneği Kurulun belge ve kayıt düzeni ile ilgili düzenlemelerinde belirlenen süreler kapsamında saklanır." hükmü yer almaktadır. Söz konusu bilgilerin doğruluğunun tevsik edilmesi mü terinin sorumluluğunda olup, mü teriden alınan ilgili doğrulayıcı belgelerin saklanması gerekmektedir.

#### **11. Yerindelik testinde portföy riskinin dikkate alınması:**

Uygunluk ve yerindelik testleri arasında mü teriden toplanan bilgiler açısından farklılık olduğundan, sonuçların bildirim konusunda farklılığa gidilmemiştir. Sonuç bölümü uygunluk testi ile aynı olan yerindelik testinin sonuç kısmında (a)'dan (e)'ye kadar sınıflandırılmı olan gruplar içerisinde sermaye piyasası aracı isimlerine yer verilmi olup, 15.05.2014 tarihli Kurul Kararı çerçevesinde, makul bir şekilde açıklanabildiği ölçüde testlerin, şirket uygulamaları doğrultusunda ekillendirilmesine bir engel bulunmamaktadır.

Diğer taraftan yerindelik testinin mü terilere bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti sunmak üzere yapıldığı dikkate alındığında, tek tek ürünlerin yanı sıra oluşturulan portföyün toplam riskini de gözetecek şekilde yapılandırılması Kurul'un 15.05.2014 tarihli Kararı çerçevesinde mümkündür. Ancak testin Kurul'ca belirlenen asgari içeriden sermaye piyasası aracı isimlerinin tamamen çıkarılması ve bunun yerine bazı risk ölçütlerine (örneğin standart sapma) yer verilmesi ortalama mü terinin testi anlayabilmesini güçleştirebilecektir.

Bu çerçevede, yerindelik testinin sonuç bölümünde yer alan açıklamalara aşağıdaki ifadenin de eklenmesi kabul edilmiştir:

*“Test sonucunda yer verilen gruplarda yer alan sermaye piyasası araçları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birli i'nin önerileri çerçevesinde genel örnek niteli inde olup, bu sermaye piyasası araçlarından her biri kendi barındırdı ı özellikler sebebiyle farklı bir risk kategorisine dahil olabilir. Söz konusu sermaye piyasası araçlarına tek tek de il de, bir portföy olu turmak suretiyle yatırım yapıldı ında olu an portföyün riski daha farklı bir kategoriye dahil olabilir. Bu kapsamda yatırım kurulu unuzun her bir kategori için belirledi i risk ölçütlerini de dikkate alabilirsiniz.”*

### **C. Yatırım Danı manlı ı Yetki Belgesi Olmayan Yatırım Kurulu larının Yatırım Fonlarıyla İlgili Sunabilecekleri Di er Hizmetler**

#### **1. Mü teriye, belli bir fon da ılımına yatırım yapma imkanı veren ürünün önerilmesi:**

Yatırım danı manlı ı yetki belgesi olmayan bir yatırım kurulu undaki mü teri temsilcisi, belirli tarihlerde düzenli olarak yatırılacak tutarlar ile yalnızca Türkiye Elektronik Fon Da ıtım Platformu'nda (TEFDP) i lem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonlarından olu an fon da ılımına mü terinin yatırım yapmasına imkan veren ürünü mü teriye önerebilir.

Mü terinin söz konusu ürünle ilgilendi ini belirtmesi halinde mü teri temsilcisi da ılımda yer alan yatırım fonlarının getiri ve risk düzeylerini mü teriye açıklayabilir ve mü terinin tercih etti i fon da ılımına ili kin alı talimatlarını yerine getirebilir.

#### **2. Mü teriye, yatırımının belli yüzdelerini belli sermaye piyasası araçlarına veya sermaye piyasasına yönlendirmesi konusunda tavsiye (standart da ılım tavsiyeleri) verilmesi:**

Yukarıda bahsedilen yatırım kurulu undaki mü teri temsilcisi yapılan uygunluk testi sonucunda belirlenen risk gruplarına göre mü terilere, dahil oldukları risk sınıflarına göre, yatırımlarının belli yüzdelerini belli sermaye piyasası araçlarına veya sermaye piyasasına yönlendirmeleri konusunda mü terilerin tamamına yönelik olarak önceden belirlenmi olan standart da ılım tavsiyeleri verebilir, yatırım ürün gruplarını mü terilere sunabilir.

Örne in, “Sizin risk sınıfınızda yer alan mü terilerin yatırımlarının %30'unu orta vadeli olarak sermaye piyasasına yönlendirmesini tavsiye ederiz.”, “Sizin risk sınıfınızda yer alan mü terilerin yatırımlarının %40'ını mevduata, %20'sini paylara, %40'ını yatırım fonlarına yatırmasını öneririz.” diyebilir.

Standart da ılım tavsiyeleri ürün grupları banka tarafından ya da bir aracı kurum veya portföy yönetim irketi tarafından hazırlanabilir. Zaman içinde söz konusu standart da ılım tavsiyelerinde de i ikli e de (yüzde veya araç bazında) gidilebilir. Ancak mü terinin bireysel özellikleri ve durumu dikkate alınarak, tavsiyelerin ki iye özel hale getirilmemesi gerekir.

### **3. Mü teriye verilen standart da ılım tavsiyesi çerçevesinde belli yatırım fonlarının önerilmesi:**

Mü teri temsilcisinin, mü teriye verilen yatırımın belli yüzdesinin sermaye piyasasına yönlendirilmesine dair standart da ılım tavsiyesi çerçevesinde TEFDP’nda i lem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonlarından olması kaydıyla belli yatırım fonlarını mü teriye önermesi mümkündür. Ancak mü teri temsilcisi, örne in payları veya istisna tanınmayan di er sermaye piyasası araçlarını içeren tavsiyelerde bulunamaz.

### **4. Portföyün düzenli olarak izlenmesi ve yeniden düzenlenmesi:**

Mü terinin portföyünün belli bir yüzdesi yukarıda belirtildi i üzere sermaye piyasasına yönlendirildikten ve portföye TEFDP’nda i lem gören yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli tahvil ve bono fonları alındıktan sonra, mü teri temsilcisinin portföyü düzenli olarak izlemesi ve yeniden düzenlemesi, mü teriye önerilen söz konusu yatırım fonlarında de i iklik yapması mümkündür. Ancak mü teri temsilcisi örne in payları ve istisna tanınmayan di er sermaye piyasası araçlarını içeren tavsiyelerde bulunamaz.

### **5. Yatırım fonlarıyla ilgili olarak genel yatırım tavsiyesi veya finansal bilgi kapsamında sunulabilecek tavsiye ve bilgiler:**

Yatırım fonları hakkında geçmi performans, risk seviyesi ya da fon içeri i gibi bilgiler verilerek mü terilere tanıtılması “yönlendirici tavsiye” içeren bir faaliyet de il, “finansal bilgi sunumu” niteli inde olup, yatırım danışmanlı ı kapsamında de ildir. Yeni mevzuat uyarınca her bir yatırım fonu için hazırlanması gereken “yatırımcı bilgilendirme formları”nda yer alan bilgiler de mü teriye aktarılabilir. Bu durumda verilen bilgilerin do rulu u konusunda yatırım kurulu unun sorumlulu u vardır. Di er sermaye piyasası araçları için de aynı de erlendirme geçerlidir.

Tüm sermaye piyasası araçları için geçerli oldu u gibi, yatırım fonları için de yatırım danışmanlı ı yetki belgesi olmayan yatırım kurulları tarafından genel nitelikli ve yönlendirici tavsiyelerin mü terilere sunulması “genel yatırım tavsiyesi” ba lı ı altında zaten

mümkün olup, buna ili kin Yatırım Hizmetleri Tebli i'nde belirlenen esaslara uyulması gerekmektedir.

Buna ek olarak özel sektör tahvil ve bono ihraçlarıyla ilgili olarak mü terilerin söz konusu halka arz hakkında bilgilendirilmesi mümkün olup, bu faaliyet yatırım danı manlı ı kapsamında de ildir. Bu durumda uygunluk testinin yapılmasına da gerek bulunmamaktadır.

#### **D. Yatırım Danı manlı ı**

##### **1. irketlerin riskten korunma amacıyla yapacaklara i lemlere ili kin verilecek yönlendirici nitelikteki tavsiyeler:**

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin "Sermaye piyasaları ile ilgili danı manlık hizmetleri sunulması" ba lıklı 71 inci maddesinde,

"(1) Yatırım kurulu ları, Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında a a ıdaki faaliyetlerde bulunabilirler:

...

b) irketlerin, aktif-pasif yönetimi çerçevesinde finansal durum tablosu analiz edilmesi, gelir kaynaklarının ayrı tırılması, finansman seçeneklerinin tespit edilmesi, risklerin tanımlanması ve azaltılması veya gelirlerin artırılması yoluyla mali profillerinin geli tirilmesi gibi konularda yazılı veya sözlü yorum ve tavsiyelerde bulunulması..."

hükmü yer almakta olup, söz konusu maddenin uygulanmasına yönelik olarak a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir:

*"Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 71-(1)-(b) maddesi çerçevesinde, yatırım kurulu larının irketlerin aktif-pasif yönetimi çerçevesinde risklerin tanımlanması ve azaltılması konusunda verecekleri yazılı veya sözlü yorum ve tavsiyeler yan hizmet olarak de erlendirilmekte olup, buna ili kin verilecek yorum ve tavsiyeler genel kategori itibarıyla çe itli sermaye piyasası araçlarını i aret edebilir."*

##### **2. Bankaların özel bankacılık birimlerinde yürütülen faaliyetler:**

6362 sayılı SPKn. ile tezgahüstü olanlar dahil olmak üzere türev araçlar sermaye piyasası aracı olarak tanımlanarak Kurul'un düzenleme alanına girmi tir. Yapılan yatırım hizmetleri düzenlemesi ile bankalar pay ve pay endekslerine dayalı türev araçlarda i lem aracılı ı, paya dayalı türev araçlarda portföy aracılı ı faaliyetlerini yapamayacaktır. Ancak bu istisnaların dı nda kalan sermaye piyasası araçlarında Kurul'dan izin almak kaydıyla i lem ve

portföy aracılığıyla faaliyetlerinde bulunabilecek, örneğin döviz, faiz, pay endekslerine dayalı türev araç sözleşmeleri yazabileceklerdir.

Diğer taraftan türev araçların sermaye piyasası aracı olarak sayılması bankaların özel bankacılık birimlerinde verilmekte olan danışmanlık hizmetlerini etkileyecek olup, bu birimlerde yürütülen faaliyetler kapsamında mevduat ve katılım bankalarının, tüm sermaye piyasası araçları için olduğu gibi türev araçlara ilişkin olarak da portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı yapması mümkün olmayacaktır. Bununla birlikte yukarıda belirtildiği gibi şirketlere, aktif-pasif yönetimi çerçevesinde hizmet sunmaları ve belli yatırım fonlarıyla ilgili tavsiye sunmaları mümkün olacaktır.

### **3. Bağımsız portföylere ilişkin işlemlerin takip edilmesi ve/veya kopyalanması:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 45 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında; müşteriye yatırım kurulları tarafından her türlü elektronik ortam aracılığıyla doğrudan sunulan veya yönlendirilen bağımsız gerçek veya sanal portföylere ilişkin işlemlerin takip edilmesi ve/veya kopyalanmasını sağlayan imkânların sunulması yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, aracı kurumlar tarafından doğrudan sunulmayan veya yönlendirilmeyen, müşterilerin kendi inisiyatifleri ile takip ettikleri veya kopyaladıkları gerçek veya sanal portföyler aracı kurumların sorumluluğunda bulunmamaktadır. Öte yandan bu imkanlara tamamen müşteri inisiyatifi ile ulaşılsa dahi aracı kurumlar bu nitelikteki yazılım ve donanımları müşteri talebiyle de işlem platformlarına entegre edemezler.

## **E. Genel Yatırım Tavsiyeleri**

### **1. Yatırım danışmanlığı kapsamında olmayan, genel yatırım tavsiyesi niteliğindeki hizmetler:**

Yatırım kurulları tarafından, müşteriye Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin genel yatırım tavsiyelerine ilişkin esaslarına uygun olarak kendi bünyesinde hazırlanan veya üçüncü bir taraftan temin edilen araştırma raporu veya benzeri nitelikte belgelerin sunulması ve söz konusu belgelerde yer alan tavsiyelerin müşteriye paylaşılmaması genel yatırım tavsiyesi olarak değerlendirilir. Çünkü sunulan hizmet belirli bir müşteriye özel olarak yönlendirici nitelikte yapılmamaktadır.

Yatırım kurulları tarafından müşteriye uygunluk testi yapılması ve bu testin sonucuna göre; müşterilerin risk ve getiri tercihlerine göre sınıflandırılması ve sınıflandırılan bu gruplara yönelik araştırma raporu hazırlanması; bu raporlarda müşteri portföyünde yer

alacak sermaye piyasası araçlarına yönelik standart da ılım tavsiyelerinde bulunulması; raporda tavsiye edilen sermaye piyasası araçlarının mü teriyle paylaşılması, sadece o mü terinin durumuna özel olmaması artıyla genel yatırım tavsiyesi olarak de erlendirilecek olup, yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında de ildir.

## **2. Bankaların genel yatırım tavsiyesi niteli indeki raporları yayınlaması:**

Genel yatırım tavsiyesi sunulması, bir ki i ve/veya gruba yönelik olmayan, sermaye piyasası araçları veya ihraççıları hakkında yorumlar da dahil olmak üzere yönlendirici nitelikte her türlü ara tırma veya di er bilgi sunulması faaliyetidir. Bu faaliyet sırasında uyulması gereken esaslar Yatırım Hizmetleri Tebli i'nde belirlenmiştir.

Bu kapsamda bir ki i ve/veya gruba yönelik olmayan genel yatırım tavsiyesi niteli indeki raporların bankalar dahil yatırım danışmanlığı yetki belgesi olmayan yatırım kurulu ları tarafından hazırlanması ve yayınlanması ya da Yatırım Hizmetleri Tebli i uyarınca genel yatırım tavsiyesinde bulunabilecekler tarafından hazırlanması bu nitelikteki raporların mü terilere verilmesi sermaye piyasası mevzuatı açısından mümkündür.

## **3. Aracı kurumun hazırladığı oldu u genel yatırım tavsiyelerinin banka tarafından özel bankacılık logosuyla sunulması:**

Aracı kurumun hazırladığı oldu u genel yatırım tavsiyelerinin örne in aracı kurumla aynı sermaye grubuna dahil banka tarafından özel bankacılık logosuyla mü terilerle paylaşılması, Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin genel yatırım tavsiyelerine ili kin esaslarına uyulması kaydıyla, mümkündür.

## **4. Genel yatırım tavsiyelerinin mü terilerle internet sayfası üzerinden, yüz yüze, telefonda, e-posta veya kısa mesaj yoluyla paylaşılması:**

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 73 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, genel yatırım tavsiyesi faaliyeti kapsamında hazırlanan ve belli bir ki iye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla mü terilere veya da ıtım kanallarına sunulan bilgilerin mü teri ile bire bir paylaşılabilmesi ifade edilmektedir.

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 33 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında ise “Yatırım kurulu u uygunluk testi sonucunda herhangi bir ürün ya da hizmetin mü teriye uygun olmadığı kanaatine ula ırsa, mü teriyi yazılı olarak uyarır. Bu durumda yatırım kurulu u söz konusu ürün ya da hizmete yönelik olarak mü teriye bire bir genel yatırım tavsiyesinde bulunamaz.” hükümleri bulunmaktadır.



Genel yatırım tavsiyeleri internet siteleri gibi daıtım kanalları aracılı ıyla mü terilerin eri imine sunulabilir, bunun yanı sıra mü teriyle yüz yüze veya telefonda sözlü olarak payla ılabilir ya da mü teriye e-posta veya kısa mesaj yoluyla ula tırılabilir. Yatırım kurulları dı nda medya hizmet sa layıcıları ve süreli yayın yapanlar da genel yatırım tavsiyesi sunabilir ve bu ki i veya kurulların uygunluk testi yapma yükümlülü ü bulunmamaktadır.

Bu çerçevede Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 73 üncü maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir:

*“Genel yatırım tavsiyesi faaliyeti kapsamında hazırlanan ve belli bir ki iye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla mü terilere veya daıtım kanallarına sunulan bilgiler, yalnızca yatırım kurulları ve portföy yönetim irketleri tarafından mü teri ile bire bir payla ılabilir.*

*Genel yatırım tavsiyesinin mü teriyle yüz yüze veya telefonda sözlü olarak payla ılması, bire bir payla ım olup, yatırımcıların/mü terilerin bir kısmına veya tamamına e-posta veya kısa mesaj yoluyla genel yatırım tavsiyeleri gönderilmesi veya raporların yatırımcıya/mü teriye elden verilmesi bire bir payla ım olarak de erlendirilmez.”*

Bu kapsamda aracı kurum, banka veya portföy yönetim irketi tarafından hazırlanmı olan genel yatırım tavsiyesi içeren söz konusu raporlar, raporlarda yer alan tavsiyeler, mü teriye yapılmı olan uygunluk veya yerindelik testi sonucuna uygun oldu u ölçüde yalnızca aracı kurumlar, bankalar ve portföy yönetim irketleri tarafından mü teriler ile bire bir olarak payla ılabilir. Ancak tavsiyeler raporlarda yer aldı ı ekliyle aynen aktarılmalı, mü teriye özel hale getirilmemelidir. Bunun yanında söz konusu raporlar uygunluk testi yapılmaksızın mü teriler ile internet sitesi üzerinden, e-posta veya kısa mesaj yoluyla ya da elden payla ılabilir.

##### **5. Genel yatırım tavsiyesi kapsamına girmeyecek di er hususlar:**

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 80 inci maddesi uyarınca finansal bilgi, sermaye piyasası araçları, bunları ihraç eden ortaklık ve kurullar ile piyasa elimleri hakkında yönlendirici nitelikte olmayan yazılı veya sözlü bilgi olup, finansal bilginin sunulması yatırım danı manlı ı faaliyeti ya da genel yatırım tavsiyesi sunulması kapsamında sayılmaz. Dolayısıyla piyasaların genel i leyi i ve ekonominin seyri gibi konularda tavsiye içermeyen ifadeler mü terilerle payla ılabilir.

Ancak sunulan bilgilerin tarafsız ve dürüst olması ve belli bir kişi, grup ya da portföyün ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda piyasaların genel işleyiş ve ekonominin seyri gibi konularda yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler mü terilerle paylaşılabilir. Konuya ilişkin detaylı de erlendirmelerin olay bazında yapılması gerekmektedir.

## **F. Portföy Aracılığı Faaliyeti**

### **1. Borsada işlem gören paylar ve borsada işlem gören paylara dayalı türev araçlar üzerinde portföy aracılığı faaliyeti:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 22 nci maddesinde portföy aracılığı faaliyetinde bulunabilecek yatırım kurullarına yer verilmekte olup, “(1) Portföy aracılığı faaliyeti Kuruldan izin almak kaydıyla,

a) Aracı kurumlar tarafından sermaye piyasası araçları üzerinde,

b) Bankalar tarafından paylar, kaldıraçlı işlemler ile paylara dayalı türev araçlar hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları üzerinde,

borsa mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere yapılabilir. Ancak, pay endekslerine dayalı türev araç işlemleri Kuruldan izin almak kaydıyla bankalar tarafından da yapılabilir.” denilmektedir.

Söz konusu maddenin uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

*“Borsa İstanbul A.Ş.’nde işlem gören paylar ve Borsa İstanbul A.Ş.’nde işlem gören paylara dayalı türev araçlar üzerinde portföy aracılığı faaliyeti yapılamaz.”*

### **2. Portföy aracılığı birimi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin “portföy aracılığı faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri uyarınca, portföy aracılığı faaliyetine konu işlemlerle ilgili olarak finans piyasalarında en az 5 yıllık deneyime sahip bir birim yöneticisi ile ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda ihtisas personelinin görevlendirilmesi olması, birim yöneticisi ve ihtisas personelinin yapılacak işlemlerin niteliğine göre Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey veya Türev Araçlar lisansına sahip olması gerekmektedir olup, söz konusu birime ilişkin aşağıda belirtilen uygulama esasları kabul edilmiştir.

“Portföy aracılı ı birimi, yatırım kurullarının mü terilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerini kar ı taraf olarak yerine getirmesi faaliyeti sırasında mü teriye uygulanacak olan sermaye piyasası araçlarının fiyat, dayanak varlık, getiri vb. artlarını belirleyen birimdir. Bu çerçevede birimde istihdam edilen ihtisas personelinin görevi, mü teriye satı ı yapılacak türev araç sözleşmeleri de dahil olmak üzere sermaye piyasası araçlarının fiyat, dayanak varlık, getiri vb. artlarını belirlemek, buna ilişkin hesaplamaları yapmaktır. Bankalar nezdinde söz konusu faaliyetlerin herhangi bir birim tarafından yerine getirilmesi durumunda ilgili birimin Kurul’un portföy aracılı ı birimine ve personeline ilişkin olarak öngördü ü artları s a l a d ı n ı Yönetim Kurulu kararı ile tespit etmesi gerekir.

Birim yöneticisi ve söz konusu ihtisas personelinin Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3, birimde türev araç i lemleri de yürütülecekse Türev Araçlar Lisansına sahip olması gerekir.

Portföy aracılı ı birimi tarafından belirlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin sözleşme artlarını mü teriye aktaran ve sözleşme yapmalarına aracılık eden ihtisas personeli ise mü teri temsilcisi veya türev araçlar mü teri temsilcisi addolunur. Portföy aracılı ı biriminde veya ba ka bir birimde istihdam edilecek söz konusu personelin Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansına sahip olması gerekir.

Portföy aracılı ı faaliyeti kapsamında mü terilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerini kar ı taraf olarak yerine getirmesi faaliyetine, mü teriyle bu sözleşmelerin imzalanmasına aracılık edecek yeterli sayıda mü teri temsilcisi, türev araç i lemleri yapılacaksa yeterli sayıda türev araçlar mü teri temsilcisi ile muhasebe ve operasyon sorumlusunun görevlendirilmesi olması gerekir.

Portföy aracılı ı biriminde kullanılacak bilgi i lem altyapısının mü terilere portföy aracılı ı faaliyeti sunulan sermaye piyasası araçlarına ilişkin bir risk ölçüm mekanizmasını içermesi ve söz konusu araçlarla ilgili günlük piyasa fiyatlarını, kaldıraçlı alım satım i lemleriyle ilgili olarak anlık fiyat de i imlerini dikkate alarak mü teri bazında olu an riskleri kontrol edebilecek, gerekli teminatları hesaplayabilecek, buna göre ortaya çıkan teminat açıklarıyla ilgili risklere kar ı mü terilerin uyarılmasını sa layacak nitelikte olması gerekir.”

### **3. Portföy aracılı ından sorumlu birimin münhasırlı ı:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca portföy aracılığı faaliyetlerinden sorumlu birimde, münhasıran istihdam edilmiş bir birim yöneticisinin görevlendirilmesi olması gerekmektedir. Söz konusu birimde alım satım aracılığı ile ilgili faaliyetler de (emir iletimine aracılık veya işlem aracılığı faaliyetleri) yürütülecek ise, birim yöneticisinin portföy aracılığı faaliyetlerinin yanı sıra bu faaliyetlerden de sorumlu olması anılan maddede öngörülen münhasırlık artının sağlanmasına engel teşkil etmeyecektir.

#### **4. Risk yönetim birimi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin “portföy aracılığı faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca, portföy aracılığı faaliyetine konu işlemlerle ilgili olarak risk yönetim biriminin oluşturulması gerekmektedir olup, söz konusu birimle ilgili aşağıda belirtilen uygulama esasları kabul edilmiştir.

Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, *bankaların portföy aracılığı faaliyeti bağlamında birinci fıkranın (b)<sup>1</sup> ve bankaların sahip olduğu risk yönetiminden sorumlu biriminin portföy aracılığı faaliyetine ilişkin riskleri de izlemesi koşuluyla birinci fıkranın (c) bendi hükmü aranmaz.* Bu kapsamda bankaların mevcut risk yönetim biriminin aşağıdaki şartları sağlıyor olması beklenmektedir.

##### **4.1. Risk yönetim sistemi:**

*Yatırım kurulları, bünyelerinde gerçekleştiren portföy aracılığı faaliyetlerinin kapsamı ile yatırım kuruluunun ölçü ve yapısıyla uyumlu, derinlik ve etkinlikle cevap verebilecek nitelik, yeterlilik ve etkinlikle bir risk yönetim sistemi oluşturmakla yükümlüdür. Risk yönetim sistemi, iç kontrol sistemi ile bütünlük arz etmelidir.*

##### **4.2. Risk yönetim birimi:**

*Risk yönetim sisteminin oluşturulması ve uygulanmasından, yatırım kuruluunun portföy aracılığı faaliyetleriyle ilgili risklerinin izlenmesi amacıyla münhasıran oluşturulan risk yönetim birimi sorumludur. Birimde yatırım kuruluunun sermaye veya para piyasası ile ilgili diğer faaliyetlerinden kaynaklanabilecek risklerin de yönetilmesi münhasırlık artının sağlanmasına engel teşkil etmez. Risk yönetim biriminin icrai birimlerden bağımsız olarak faaliyet göstermesi gerekir.*

---

<sup>1</sup> Sermaye yeterliliği yükümlülükleri

*Birimde riskleri izlenecek yatırım hizmet ve faaliyetleri ile orantılı olarak yeterli sayıda risk yönetim elemanı istihdam edilir. Risk yönetim birimi personelinin görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duyulan gerekli tüm bilgilere erişiminin sağlanması zorunludur.*

*Risk yönetim birimi yöneticisi ile risk yönetim elemanlarının 4 yıllık lisans eğitimini veren okullardan mezun olmaları, sermaye piyasaları, banka ve kambiyo alanında en az 3 yıllık mesleki deneyime ve Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansına, birimde türev araçlarla ilgili risklerin de izlenecek olması durumunda Türev Araçlar Lisansına sahip olması artı aranır.*

#### **4.3. Risk yönetim sisteminin asgari unsurları:**

*Risk yönetim sisteminin;*

*a) Portföy aracılığı faaliyeti nedeniyle yatırım kuruluunun maruz kaldığı ve kalabileceği risklerin sermaye yeterliliği düzenlemeleri de dikkate alınarak yapılan tanımlarını,*

*b) Tanımlanan risklerin tutarlı bir şekilde değerlendirilmesini, tespitini, ölçümünü ve kontrolünü içeren risk ölçüm yöntemleri ve/veya modelini,*

*c) Sermaye piyasası aracı, yatırım hizmet ve faaliyeti, risk türü, risk yönetim yöntemi/modeli bazında belirleyebileceği risk limitlerini, alınabilecek azami açık pozisyon tutarlarını,*

*d) Risklerin izlenmesine ilişkin sonuçların günlük olarak başlıca yöneticiye ve haftalık olarak yönetim kuruluna raporlanacağı hususunu,*

*e) Risk limitlerinin alınması durumunda alınması öngörülen önlemleri*

*içermesi ve bu hususların yazılı işlemleri prosedürlerine bağlanması gerekir.*

*Seri: V, No: 68 Aracı Kurumlarda Uygulanacak İç Denetim Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin 5, 10 ve 11 inci maddeleri uyarınca aracı kurumların risk yönetim sistemine ilişkin yazılı prosedürlerinin kabulü ve yürürlüğe konulması için yönetim kurulunun kararı şarttır. Bu prosedürlerde yapılacak değişikliklerde de aynı usul ve esaslara uyulması gerekir.*

*Seri: V, No: 68 Tebliğ'inin 6 ncı maddesi uyarınca risk yönetim birimi personelinin yetki, görev ve sorumlulukları belirlenerek yazılı hale getirilir ve ilgili prosedürleri ile birlikte personele imza karılında teslim edilir.*

#### **4.4. Risk yönetim birimi yöneticisinin görevleri:**

*Risk yönetim biriminin yöneticisinin görevleri aşağıda sayılmıştır:*

*a) Risk yönetim sistemine ilişkin ilgili prosedürleri ile yetki, görev ve sorumlulukları yönetim kurulunun onayına sunmak*

*b) Yönetim kurulunca onaylanan risk limitlerini, risk ölçüm yöntemleri ve/veya modelini içeren risk yönetim sistemini uygulamaya koymak*

*c) Risk tanımlamalarını, risk limitlerini, risk ölçüm yöntemleri ve/veya modelini ve genel olarak risk yönetim sistemini düzenli faaliyet ve piyasa koşullarına göre düzenli olarak gözden geçirmek, etkinliğini geriye dönük testlerle denetlemek, bunlarla ilgili gerekli görülen düzenli taleplerini başlıca yöneticiye bildirmek*

*d) Risk limitlerine uyulup uyulmadığını günlük olarak izlemek ve buna ilişkin olarak risklerin olası sonuçları ve alınması gereken önlemleri de içerecek şekilde, prosedürlerde belirlenen usulde rapor sunmak*

*e) Yatırım kuruluunun mali durumu açısından olağın dışı sonuçlar doğuracak herhangi bir durumun varlığının tespit edilmesi halinde hazırlayacağı raporu en kısa zamanda yönetim kuruluna sunmak ve bir örneğini Kurul'a göndermek*

*f) Bu görevleri yerine getirmesini sağlayacak şekilde birim personelini koordine etmek*

### **G. Alım Satım Aracılığı Faaliyeti**

#### **1. Alım satım aracılığı faaliyeti türlerinin birbirini kapsamadığı:**

Yatırım Hizmetleri Tebliğinin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında işlem aracılığı faaliyeti, **emir iletimine aracılık faaliyetine ek olarak**, 21 inci maddesinin birinci fıkrasında ise portföy aracılığı faaliyeti, **işlem aracılığı faaliyetine ek olarak** tanımlanmış olup, söz konusu maddelerin uygulanmasına ilişkin olarak aşağıda belirtilen uygulama esasları kabul edilmiştir.

*“Yatırım kurulları alım satım aracılığı faaliyeti kapsamında emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı faaliyetlerinden hangilerini yürütmeyi öngörüyorlarsa*

*bunlarla ilgili faaliyet artlarını yerine getirmeleri yeterlidir. zin aldıkları söz konusu faaliyetler yetki belgesinde ayrı ayrı belirtilir.”*

## **2. Yatırım fonu katılma paylarına ili kin alım satım aracılı ı faaliyeti:**

Bir sermaye piyasası aracı olan yatırım fonu katılma payları menkul kıymet olarak nitelendirilmemekle birlikte, yatırım fonu katılma paylarının alım satımına aracılı ı faaliyetiyle ilgili olarak yatırım kurulu larının sermaye piyasası aracı kategorileri itibarıyla yapılacak faaliyeti gösterir tabloda “di er menkul kıymetler” seçene ini i aretlemesi gerekmektedir.

## **3. Yalnızca kendi portföyüne i lem yapacak bankaların Borsa stanbul A. . üyeli i:**

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca yatırım kurulu larının mü terileri dı ndaki taraflarla herhangi bir yatırım hizmet ve faaliyeti sunma amacı olmaksızın kendi portföyleri için sermaye piyasası araçlarına ili kin i lem yapmaları Kurul iznine tabi de ildir.

Kurulumuzun 21.04.2016 tarih ve 13/478 sayılı kararı uyarınca, daha önce Kurulumuzdan sermaye piyasası faaliyetlerine ili kin yetki belgesi almamı olan bankalar ile yetki belgeleri Kurulumuzca iptal edilmi olan bankalar, yalnızca kendi portföyleri için sermaye piyasası araçlarına ili kin i lem yapmaları ve buna ili kin bir beyanı içeren yönetim kurulu kararını Borsa stanbul'a sunmaları ko uluyla, ilgili mevzuatta yer alan di er hükümler saklı kalmak kaydıyla, Borsa stanbul'a üye olmak üzere ba vuruda bulunabilecek; halihazırda üye olanlar ise üyelikten ayrılmayı talep etmedikleri sürece üye olmaya devam edebileceklerdir.

## **H. lem ve Portföy Aracılı ı Faaliyetleri Sırasında lemlere li kin Risklerin Mü teri Bazında zlenmesi**

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 35 inci maddesinde alım satım aracılı ı faaliyeti kapsamında elektronik ortamda emir kabul eden yatırım kurulu larının yükümlülükleri hükme ba lanmı olup, aynı maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinde;

Söz konusu yatırım kurulu larının, kullanacakları bilgi i lem altyapısının;

1) Tüm emirlerin alımı zamanına göre sıralanmasına imkan verecek nitelikte olmasını sa lamakla,

2) Gerçekleştiren, iptal edilen ve değiştirilen emirler de dahil olmak üzere gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin tarih, zaman, miktar, fiyat, kullanılan kaldıraç oranı ve diğer tüm unsurları ve hesap hareketlerini ve zaman bilgisini gösterecek şekilde müterilere yansıtılan tüm fiyat bilgilerini anlık olarak kaydetmesini sağlamakla,

3) Müterilerin teminatlarını, alacak ve borçlarını, açık pozisyonlarını ve kar zarar durumlarını anlık olarak takip etmesine ve gerekli risk kontrollerini yapmasına elverişli olmasını sağlamakla,

yükümlü oldukları ifade edilmiştir.

Söz konusu maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin (3) numaralı alt bendinin uygulanmasına ilişkin olarak aşağıda belirtilen uygulama esasları kabul edilmiştir.

*“Yatırım kuruluşlarının kullanacakları bilgi işlem alt yapısının müterilerine işlem ve portföy aracılığıyla faaliyetleri sundukları sermaye piyasası araçlarına ilişkin bir risk ölçüm mekanizmasını içermesi ve söz konusu araçlarla ilgili günlük piyasa fiyatlarını, kaldıraçlı alım satım işlemleriyle ilgili olarak anlık fiyat değişimlerini dikkate alınarak müteri bazında oluşan riskleri kontrol edebilecek, gerekli teminatları hesaplayabilecek, buna göre ortaya çıkan teminat açıklarıyla ilgili risklere karşı müterilerin uyarılmasını sağlayacak nitelikte olması gerekir.”*

### **. Emir İletimine Aracılık Eden Yatırım Kuruluşlarının Müteriye Bildirim Yükümlülükleri ve Müteri Bilgilerinin Gizliliği**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin, “Emir iletimine aracılık faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar” başlıklı 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde;

*“Kurulun belge ve kayıt düzenlemeleri uyarınca müşteriye yapılacak bildirimleri lehine faaliyet gösterilen kuruluş yapmakla yükümlüdür. Ancak müşterilerin talep etmesi halinde, hesapların açılması ve emirlerin iletilmesiyle sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgelerin emir iletimine aracılık etmeye yetkili kuruluş tarafından da ibraz edilmesi zorunludur.”*

hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde;

*“Sınırlı veya genel saklama hizmetine izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara*



*uyulmasına ek olarak yatırım kurulu larının, ...*

*d) Saklama hizmeti sunulması sırasında mü teriye ait bilgilerin mü teri çıkarlarına aykırı olarak kurum dı nda ve kurum içinde farklı birimler arasında payla lmasını engelleyecek i akı prosedürlerini ve organizasyon yapısını olu turmu olması, zorunludur." hükmü,*

*Aynı Tebli 'in 64 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Yatırım kurulu larının saklama hizmeti verdikleri mü teri hesaplarına ili kin bilgilerin gizlili i esastır. Ancak mü teriyi bilgilendirerek mevzuatta yetkili kılınanlara bilgi verilmesi gizlili in ihlali sayılmaz." hükmü,*

*Tebli 'in “Mü teri varlıklarına ili kin bildirim” ba lıklı 69 uncu maddesinin birinci fıkrasında ise “Saklamaya yetkili yatırım kurulu u tarafından mü terilere ait sermaye piyasası araçlarına ve nakde ili kin olarak mü terilere Kurulun belge ve kayıt düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde asgari olarak ayda bir bildirim yapılması esastır. Bildirim yapılmaması hususunda profesyonel mü terilerle sözleşme imzalanması veya bu hususa çerçeve sözleşme mede yer verilmesi mümkündür. Bildirim, mü terilere ait sermaye piyasası araçları ve nakde ili kin asgari olarak tarih ve sermaye piyasası aracı bazında saklama bakiyelerini içermelidir.”*

*hükmü yer almaktadır.*

*Bu kapsamda, Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile getirilen bildirim yükümlülü ü ile 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 64 üncü maddesinin birinci fıkrası ve 69 uncu maddesinin birinci fıkrasına ili kin olarak a a ıdaki uygulama esasları kabul edilmi tir.*

*“Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca, lehine faaliyet gösterilen yatırım kurulu unun Kurulun belge ve kayıt düzenlemeleri uyarınca mü teriye yaptı ı bildirimler, emir iletimine aracılık eden yatırım kurulu u tarafından da yapılabilir.*

*Ancak bu durumda emir iletimine aracılık eden kurulu tarafından yapılan bildirimler, lehine faaliyet gösterilen kurulu u bildirim yükümlülü ünden kurtarmaz. Mü teriye bildirim yapılmaması ya da usulsüz bildirim yapılması durumunda mü teriye kar ı sorumluluk lehine faaliyet gösterilen yatırım kurulu una aittir.*

*Di er taraftan Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin 61 ve 64'üncü maddelerine göre mü teri hesaplarına ili kin olarak gizlili in esas oldu u, bu bilgilerin mü teri çıkarlarına aykırı*

olarak kurum içi ve kurum dışı paydaşları ile ilgili olarak, Tebliğin 69 uncu maddesi ise mü terilere ait sermaye piyasası araçlarına ve nakde ilişkin bildirim yapılması yükümlü ünün saklamaya yetkili yatırım kurulu u tarafından yerine getirilece ini hüküm altına almıştır.

Bu kapsamda, öncelikle gerekçeleri ile birlikte mü terinin bu bildirimden ve bu bildirimden çıkarlarına aykırı olup olmadığı hususundan haberdar edilmesi ve mü terinin talebi ve onayının aranması, mü teri ile imzalanacak çerçeve sözleşme; mü teriye bildirim yapılması ya da usulsüz bildirim yapılması durumunda mü teriye karşı sorumluluğun lehine faaliyet gösterilen yatırım kurulu na ait olduğu; emir iletimine aracılık eden ve lehine faaliyet gösterilen kurulu nun kayıtları arasında bir uyumsuzluğun olması halinde lehine faaliyet gösterilen kurulu nun kayıtlarının esas alınacağı hususlarına yer verilmesi ve izin verilen dışındaki bilgilerin gizliliğinin nasıl sağlanacağı hususlarının birlikte çalışacak yatırım kurullarının işi kapsamında ayrıntılı olarak belirtilmesi kaydıyla ve her halükarda Yatırım Hizmetleri Tebliğinin 64 üncü maddesi kapsamında mü teri çıkarlarının ihlal edilmemesi gerekir.”

## **J. Bireysel Portföy Yöneticiliği ve Yatırım Danışmanlığı Sırasında Araştırma Faaliyetleri**

Yatırım Hizmetleri Tebliğinin 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, yeterli sayıda yatırım danışmanını istihdam etmiş olmak, yatırım danışmanlığı faaliyetinde bulunmak için aranan özel arklar arasında sayılmıştır. Söz konusu bentte yatırım danışmanının münhasıran istihdam edilmiş olması gerektiği belirtilmemiş olmakla birlikte, aynı maddenin (c) bendinde araştırma biriminin oluşturulmuş olması da yatırım danışmanlığının özel arkları arasında sayılmıştır.

Aynı art bireysel portföy yöneticiliği için de aranmakta olup, söz konusu düzenlemenin amacı yatırım danışmanlığı ve bireysel portföy yöneticiliği faaliyetlerine temel oluşturacak araştırmaların kurum içinde çıkar çatışmasını önleyecek şekilde, bağımsız olarak oluşturulmasını sağlamaktır.

Diğer taraftan yatırım danışmanlarının, çıkar çatışmasına yol açmayacağı, hatta mü teriye nitelikli hizmet sunulmasını temin edeceği dikkate alınarak mü teri temsilcisi olarak da görev yapmaları mümkündür.

Bu çerçevede, Yatırım Hizmetleri Tebliğinin bireysel portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı faaliyetlerine ilişkin özel arkları düzenleyen 39 ve 47 nci maddelerinin birinci

fıkrasının (b) ve (c) bentlerinin uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

*“Bireysel portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı faaliyetlerinin aynı birim bünyesinde yürütülmesi mümkündür. Ancak bu faaliyetlerde bulunacak yatırım kuruluşlarının zorunlu olarak kurması gereken ara tüme birimini söz konusu faaliyetleri yürütecek birimden ayrı olarak oluşturması gerekir. Diğer taraftan bireysel portföy yöneticilerinin veya yatırım danışmanlarının aynı zamanda müteferrih temsilcisi olarak görev yapmaları mümkündür.”*

## **K. İç Denetim Sistemi**

### **1. İç denetim prosedürleri:**

Seri: V, No: 68 Aracı Kurumlarda Uygulanacak İç Denetim Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin (Seri: V, No: 68 Tebliği) “İç denetim prosedürleri” başlıklı 10 uncu maddesi uyarınca aracı kurumların iç kontrol seviyesini etkin bir şekilde yerine getirmek amacıyla asgari olarak yazılı prosedür oluşturmak zorunda olduğu hususlar belirtilmiştir.

Yatırım Hizmetleri ve Yatırım Kuruluşları Tebliğlerinde yer alan hükümler dikkate alınarak, aracı kurumların aşağıda belirtilen konularda da iç denetim prosedürleri oluşturmaları gerekmektedir.

- *Portföy aracılığı biriminin işleyişine ilişkin esaslar*
- *Risk yönetim sistemine ve risk yönetim biriminin işleyişine ilişkin esaslar*
- *Sınırlı ve/veya genel saklama hizmeti*
- *İnternet sitesinin güncellenmesine ilişkin esaslar*
- *Yayın, ilan, duyuru ve reklamların mevzuata uygunluğunun izlenmesi*
- *Müteferrih sınıflandırmasına ilişkin izlenecek politikalar*
- *Uygunluk ve yerindelik testi yapılabilmesi için müteferrihe ait gerekli bilgilerin sağlanmasına ve güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar*
- *Diğer taraftan hizmet alımına ilişkin esaslar*

### **2. Portföy aracılığı faaliyetinde teftiş sisteminin işleyişi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 23 üncü maddesi uyarınca, portföy aracılığı faaliyetine konu işlemlerle ilgili olarak risk yönetim biriminin oluşturulması gerektiği dikkate

alınarak teftiş sisteminin de buna göre iledilmesi teminen Seri: V, No: 68 Tebliğ'inin 3 üncü maddesinde yer alan "müfettiş" tanımının a) a) daki ekliyle uygulanması kabul edilmiştir.

*"Müfettiş, aracı kurumun merkez ve merkez dışı örgütlerinin faaliyetlerinin sermaye piyasası mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat hükümleri yanında, esas sözleşme ve iç kontrol ile risk yönetim sistemine yönelik yazılı prosedürler çerçevesinde yürütülmesinin gözetimi ve denetiminden sorumlu personeli ifade eder."*

Ayrıca Seri: V, No: 68 Tebliğ'inin "Teftiş sistemi" başlıklı 12 nci maddesinde yer alan "Bankalarla veya özel finans kurumlarıyla acentelik tesisine izin verilen aracı kurumlar acentalarının sermaye piyasası faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere banka veya özel finans kurumlarının teftiş birimlerinden istifade edebilirler." hükmünün uygulanmamasına karar verilmiştir.

### **3. Ç kontrol elemanı:**

Seri: V, No: 68 Tebliğ'inin "Ç kontrol birimi" başlıklı 21 inci maddesinin uygulanmasına yönelik olarak a) a) daki esaslar kabul edilmiştir.

*"Kaldıraçlı alım satım iledimleri de dahil olmak üzere türev araçlar üzerinde portföy aracılığıyla faaliyetinde bulunacak aracı kurumların asgari olarak bir personeli münhasıran iç kontrol elemanı olarak istihdam etmesi zorunludur. Ç kontrol elemanının eğitim artına ek olarak sermaye piyasaları, muhasebe, vergi, banka ve kambiyo, bilgi sistemleri denetimi, ileditme analizi, organizasyonu, denetimi veya hukuk konularında en az 3 yıllık mesleki tecrübeye ve Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 2 Lisansına sahip olması gerekir."*

### **4. Stres Testi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliğ'inin 25/B maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, teminatlandırma politikasında kullanılan risk modellerinin geçerliliği ve güvenilirliğinin stres testleriyle sınanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda, risk modellerinin geçerliliği ve güvenilirliği için olumsuz gelişmelerden kaynaklanabilecek veya stres altında ekonomik ve finansal ortamda ortaya çıkabilecek önemli risklerin ve kırılganlıkların ölçülmesi gerekmektedir.

Stres testi hazırlanırken risk belirleyicileri, kırılganlıklar, risk faktörleri ve risk türlerine ilişkin olarak değerlendirilme yapılması esastır.

Stres testi programı; açıkça tanımlanmış amaçları, aracı kurumun faaliyetleri ve bu faaliyetlerden kaynaklanan risklerle uyumlu olarak tasarlanmış senaryoları, varsayımları, güçlü bir metodolojiyi, alınan kararları destekleyecek raporlamaları, stres testi süreçlerinin

devamlı ve etkin bir ekilde gözden geçirilmesini ve stres testi sonuçlarına dayalı yönetim aksiyonlarını içerir.

Stres testi programının uygulamasına ili kin politika ve süreçlerin yazılı olarak düzenlenmesi, sorumlulukların açıkça belirlenmesi ve yeterli düzeyde kaynak tahsis edilmesi gerekir.

Stres testleri, aracı kurumun her bir önemli risk türüne ili kin ayrı ayrı ve bunların bir arada ortaya çıkma ihtimaline yönelik olarak da yapılmasını gerektirir.

Stres testi programı, asgari altı ayda bir kez ve her halükarda yılın altıncı ayı sonu ile yıl sonu itibarıyla geriye dönük olarak yapılmak zorundadır. Aracı kurumlar, risk profillerindeki ve piyasa ko ullarındaki de i im kapsamında ilave stres testleri yapabilir.

Stres testi sonuçlarının ilgili oldu u dönemin bitimini takiben en geç 1hafta içerisinde yönetim kuruluna raporlanması zorunludur.

Aracı kurumlar tarafından yapılacak ilk stres testinin bu yılın ilk yarısına ili kin hazırlanması gerekmektedir.

#### **L. Yatırım Kurulu larının Bilgi lem Altyapıları**

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin "Faaliyete geçmek için aranan genel artlar" ba lıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında aracı kurumların yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler ile ilgili düzenlemeleri uyarınca faaliyette bulunmak üzere Kuruldan izin alabilmeleri için aranan genel artlar belirlenmi olup, aynı fıkranın (f) bendinde; ***"Faaliyetlerin sa lıklı ekilde yürütülmesini teminen gerekli bilgi i lem altyapısının olu turulmu olması."*** artı yer almaktadır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ***"Bankaların mevzuat uyarınca izin verilen yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunabilmeleri için birinci fıkranın (ç), (d) ve (g) bentlerinde sayılan genel artları sa lamaları gerekir."***, üçüncü fıkrasında ise ***"Yatırım kurulu larının faaliyet izni ba vurularında Kurul gerekli görmesi halinde ilave artlar arayabilir."*** hükümleri yer almaktadır.

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir.

***"Bankaların mevzuat uyarınca izin verilen yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunabilmeleri için birinci fıkranın (ç), (d), (f) ve (g) bentlerinde sayılan genel artları sa lamaları gerekir."***

Ayrıca Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 35 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde elektronik ortamda emir kabul edebilen yatırım kurullarının kullanacakları bilgi işlem altyapısının esasları belirlenmiştir. Aynı Tebliğin 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde ise saklama hizmeti sunan yatırım kurullarının gerekli bilgi işlem sistemlerini ve teknolojik altyapıyı kurmaları gerektiği özel faaliyet artı olarak hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede Yatırım Kurulları Tebliği'nin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan genel faaliyet artı ile Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 35 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentleri ve 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan özel faaliyet artılarının uygulanmasına ilişkin olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir.

*“Kurul’un 2011/44 sayılı Haftalık Bülteni’nde yayımlanan 03.11.2011 tarih ve 37/989 sayılı Kurul kararı ile, o tarihte yürürlükte bulunan Seri: V, No: 125 Kaldıraçlı Alım Satım lemleri ve Bu lemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında faaliyet gösterecek aracı kurumların kullanacakları bilgi işlem altyapısına ilişkin olarak belirlenen ilkelerin, Yatırım Hizmetleri Tebliği uyarınca portföy aracılığıyla faaliyetinde bulunacak ve/veya genel saklama hizmeti sunacak yatırım kurullarının bilgi işlem altyapıları için sağlanması gerekir. İstem platformuna ilişkin 2 numaralı ilke yalnızca ilgili durumlarda aranır.*

*Ayrıca bankaların bankacılık mevzuatına uygun olarak oluşturulan bilgi işlem altyapısının Kurul’un aracı kurumların bilgi işlem altyapısına ilişkin olarak öngördüğü ürtürları sağladığını Yönetim Kurulu kararı ile tespit etmesi durumunda Yatırım Kurulları Tebliği'nin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan genel faaliyet artı ile Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 35 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentleri ve 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan özel faaliyet artılarının yerine getirildiği kabul edilir.”*

#### **M. Bankaların İç Sistemleri**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin “Organizasyon yapısı” başlıklı 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında aracı kurumlara faaliyet izni verilebilmesi için organizasyon yapılarında aranan artılar belirlenmiş olup, aynı fıkranın (ç) bendinde **“Organizasyon yapılarının Kurulun aracı kurumların iç denetim sistemi ile ilgili düzenlemelerine uygun iç kontrol,**

***tefti ve risk yönetim sistemlerinden oluşan iç denetim sistemini içerecek şekilde oluşturulması.***” artı yer almaktadır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise *“Bankalara faaliyet izni verilebilmesi için birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde yer alan artılar.”* aranır hükmü yer almaktadır.

Yatırım Hizmetleri Tebliği’nin *“Saklama hizmetine ilişkin özel artılar”* başlıklı 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise *“Saklama hizmeti sunulması sırasında mü teriye ait bilgilerin mü teri çıkarlarına aykırı olarak kurum dı nda ve kurum içinde farklı birimler arasında payla ılması engelleyecek i akı prosedürlerini ve organizasyon yapısını oluşturma olmaları”* hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede Yatırım Kurulları Tebliği’nin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası ile Yatırım Kurulları Tebliği’nin 61 inci maddesinin birinci fıkrası (d) bendinin uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir.

*“Bankaların mevzuat uyarınca izin verilen yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunabilmeleri için Yatırım Kurulları Tebliği’nin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan genel artıları sağlamaları gerekir.*

*Bankaların bankacılık mevzuatına uygun olarak oluşturulan iç sistemlerinin (iç denetim, iç kontrol ve risk yönetim sistemlerini kapsayacak şekilde) Kurul’un aracı kurumların iç denetim sistemine ilişkin olarak öngördü ü artıları sağlamasını Yönetim Kurulu kararı ile tespit etmesi durumunda Yatırım Kurulları Tebliği’nin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile Yatırım Kurulları Tebliği’nin 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan artı yerine getirildi i kabul edilir.*

*Portföy aracılığı faaliyetinde bulunacak bankaların bankacılık mevzuatına uygun olarak istihdam edilen iç kontrol personelinin portföy aracılığı faaliyetine ilişkin iç kontrol görevlerini yerine getirmesi koş uluyla ayrı bir iç kontrol elemanı istihdam etmesi gerekli değildir.*

*Bankaların Yatırım Hizmetleri Tebliği’nin 60 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkrası kapsamında sunacakları sınırlı saklama ve/veya genel saklama hizmetine ilişkin olarak aynı Tebliği ’in 61 inci maddesinde yer alan hükümler uyarınca ve Tebliği ’in *“Saklama Hizmeti”* başlıklı dokuzuncu bölümünde yer alan esaslara uygun olarak hazırlayacakları i akı prosedürünü iç sistemlerinin uygunlu una ilişkin olarak gönderecekleri Yönetim Kurulu kararının ekinde Kurul’a göndermesi gerekir.”*

## **N. Banka ubelerinde Örgütlenme**

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nde aracı kurumların merkez dı ı örgütleri ube ve irtibat bürosu olarak tanımlanmı olup, Yatırım Hizmetleri Tebli i uyarınca bankalar acentelik sisteminin yerine Kurul'dan alacakları emir iletimine aracılık faaliyet izni kapsamında paylara ili kin alım satım emirlerini i lem aracılı ı veya portföy aracılı ı konusunda yetkili aracı kurumlara iletebilecektir.

Bu çerçevede aracı kurumların merkez adresleri dı ında ube veya irtibat bürosundan ba ka bir ad altında örgütlenmeleri mümkün bulunmamakta olup, yatırım danı manlı ı hizmeti sunmak isteyen aracı kurumların mevzuatta aranan artları gerçekle tirerek ube açması gereklidir. Bu ubelerin banka ubeleri ile aynı adreste, ayrı bir mekan tahsis edilmek suretiyle örgütlenmesinde sermaye piyasası mevzuatı açısından bir engel bulunmamaktadır.

Bu durumda Yatırım Hizmetleri Tebli inin 14 üncü maddesi uyarınca emir iletimine aracılık yapacak yetkili kurulu (banka) ile lehine faaliyet gösterilecek her bir kurulu (aracı kurum) arasında tarafların hak ve yükümlülüklerine ili kin olarak imzalanacak sözleşme banka ile aracı kurum arasında yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ili kin i leyi ve i bölümünün nasıl olaca ına dair esasların da belirlenmesi gerekir.

## **O. Bankaların Türev Araç lemleri**

### **1. Bankaların paylar üzerinde tezgahüstü türev araç i lemleri:**

Acente bankalar da dahil olmak üzere bankalar 01.07.2014 tarihinden itibaren paylara dayalı tezgahüstü türev araç yazamayacak, di er bir deyi le paylara dayalı türev araçlarda portföy aracılı ı faaliyetinde bulunamayacaktır.

Di er taraftan TCMB'nin 09.12.2006 tarih ve 26371 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmı olan, 2006/1 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi lemlerinde Faiz Dı ında Sa lanacak Di er Menfaatler Hakkında Tebli 'inin 3 üncü maddesinde faiz oranlarının sabit veya de i ken olarak belirlenebilece i mevduat ürünleri ile ilgili düzenlemeler saklı olup, bu kapsamda faiz oranları de i ken olarak belirlenen mevduatlar sermaye piyasası mevzuatı uyarınca öngörülen türev araç tanımına girmemektedir.

### **2. Bankalar nezdindeki 01.07.2014 tarihi itibarıyla açık olan pozisyonlar:**



Bankalar nezdindeki 01.07.2014 tarihi itibarıyla açık olan pay üzerine tezgahüstü türev araç pozisyonlarının vadesi geldi inde kapatılması gerekmektedir. Ancak bu tarihten sonra söz konusu araçlarda yeni pozisyon açılmamalıdır.

## **P. Saklama Hizmeti**

**1. Kendisinin veya ba ka yatırım kurulu larının yönetti i bireysel portföylere yönelik saklama hizmeti verecek yatırım kurulu unun portföy saklama düzenlemelerine tabi olup olmadığı :**

Yatırım kurulu ları sadece kendilerinin veya ba ka yatırım kurulu larının yönetti i bireysel portföylere yönelik saklama hizmeti verecek, bir ba ka ifadeyle portföy yönetim irketlerine veya kolektif yatırım kurulu larına hizmet vermeyecek ise III-56.1 sayılı Portföy Saklama Hizmetine ve Bu Hizmette Bulunacak Kurulu lara li kin Esaslar Tebli i'ne ve dolayısıyla bu Tebli 'de yer verilen organizasyon ve düzenlemelere tabi olmayacaktır.

Yatırım kurulu ları kendilerinin yönetti i bireysel portföylere (kalkınma ve yatırım bankaları veya aracı kurumlar açısından) sınırlı saklama hizmeti izni, ba ka yatırım kurulu larının yönetti i bireysel portföylere (aracı kurumlar ve tüm bankalar açısından) genel saklama hizmeti izni kapsamında saklama hizmeti verebilecektir.

## **2. Portföy yönetim irketlerinin bireysel mü terilerinin varlıklarının saklanması:**

6362 sayılı SPKn.'nun 55 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "Portföy yönetim irketlerinin hizmet verdi i ki i ve kurulu ların portföylerinde yer alan saklamaya konu olabilecek varlıklar Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde portföy saklama hizmeti veren kurulu lar nezdinde saklanır." hükmü yer almakta olup, portföy yönetim irketlerinin bireysel mü terilerinin portföylerindeki varlıklara saklama hizmeti vermek isteyen kurulu ların Portföy Saklama Hizmetine ve Bu Hizmette Bulunacak Kurulu lara li kin Esaslar Tebli i çerçevesinde portföy saklama kurulu u olarak yetkilendirilmi olması gerekmektedir.

Öte yandan söz konusu Tebli in 21 inci maddesi hükmü uyarınca portföy yönetim irketlerinin bireysel mü terilerinin portföylerindeki varlıkların saklanması Yatırım Hizmetleri Tebli i'ne tabidir. Bu çerçevede, yalnızca Kurul'ca portföy saklama hizmeti vermek hususunda yetkilendirilmi kurumlar, portföy yönetim irketleri tarafından yönetilen kolektif ve bireysel portföylere yönelik saklama hizmeti verebilecek olup, bu kurulu larca kolektif yatırım kurulu u portföylerinde yer alan varlıkların saklanmasında Kurul'un "Portföy

Saklama Hizmetine ve Bu Hizmette Bulunacak Kuruluşlara İlişkin Esaslar Tebliği'nde yer alan usul ve esaslar; portföy yönetim şirketlerinin bireysel müşteri varlıklarının saklanması ise Kurulunun "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği"nde yer alan usul ve esaslar uygulanacaktır.

### **3. Genel saklama hizmeti izni ile sınırlı saklama hizmeti arasındaki bağlantı:**

Yatırım kuruluşlarına verilen genel saklama hizmeti izni, sınırlı saklama hizmetini kapsamamaktadır. Ancak söz konusu hizmetler için aranan genel ve özel şartlar ile hizmetlerin niteliği dikkate alındığında genel saklama hizmeti izni bulunan bir yatırım kuruluşu, başvurması halinde sınırlı saklama hizmeti için de benzer bir prosedüre göre izin alabilecektir.

Genel saklama hizmeti izni herhangi bir yatırım hizmet ve faaliyet izni bulunmayan yatırım kuruluşlarına da verilebilmektedir, ancak sınırlı saklama hizmetinin sunulabilmesi belli yatırım hizmet ve faaliyetlerine (işlem aracıları, portföy aracıları, halka arz aracılığı, portföy yöneticiliği) bağlı olduğundan genel saklama izni olan yatırım kuruluşuna sınırlı saklama izninin otomatik olarak verilmesi uygun görülmemektedir.

### **4. Portföy saklama hizmeti vermeyecek olan bir bankanın izin verilen diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımını yapabilmesi için alması gereken izin:**

Bir banka portföy saklama hizmeti vermeyecekse, düzenlemelerin izin verdiği diğer sermaye piyasası araçlarının (kamu borçlanma araçları, yatırım fonları, paylar dışında tezgah üstü türev araçları) işlem aracıları ve/veya portföy aracıları yoluyla alım satımını yapabilmesi veya virman yoluyla gelen kıymetleri müşteri hesaplarında izleyebilmesi için sınırlı saklama hizmeti izni **olması yeterlidir.**

### **5. Saklama hesaplarına ilişkin müşteri terileriyle mutabakat:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin "Müşteri ile saklamacı kuruluş arasında mutabakat" başlıklı 68 inci maddesi aşağıdaki gibidir:

*(1) Saklama hizmeti sunulan müşteri terileri ile saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun iç kontrolden sorumlu birimi veya personeli tarafından müşteri terilerine ait sermaye piyasası araçları ve nakde ilişkin her takvim yılında en az 1 defa yazılı veya elektronik ortamda mutabakat sağlanması zorunludur. Söz konusu mutabakat işlemlerinin sonucu iç kontrolden sorumlu olmak üzere istihdam edilen en üst düzey personel tarafından aracı kurumun yönetim*

*kuruluna, bankanın iç denetim komitesine ve ihtilaf olması halinde Kurula 3 i günü içerisinde yazılı olarak bildirilir.*

*(2) Profesyonel mü terilerden yazılı onay alınması durumunda birinci fıkrada yer alan mutabakatın yapılması zorunlu de ildir.*

*(3) Bu maddeyle ilgili olarak mutabakatların kapsamı ve mutabakatsızlıkların bildirimine ili kin esasları belirleme konusunda Kurul yetkilidir.*

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin "Mü teri ile saklamacı kurulu arasında mutabakat" ba lıklı 68 inci maddesinin uygulanmasının 01.01.2016 tarihine bırakılmasına karar verilmi tir.

## **R. Dı arıdan Hizmet Alım**

**1. Ara tırma faaliyetlerinin dı arıdan hizmet alımı yoluyla sa lanması**

Yatırım Hizmetleri Tebli i uyarınca yatırım kurulu unun ara tırma birimi kurmasının zorunlu tutuldu u durumlarda ara tırma faaliyetlerinin yalnızca dı arıdan hizmet alımı yoluyla sa lanması mümkün de ildir. Bu durumda yatırım kurulu unun aracı kurumun kendi nezdinde bir ara tırma birimi kurduktan sonra bazı ek ara tırma faaliyetlerini dı arıdan hizmet alımı yoluyla sa laması ve bu faaliyetleri kendi ara tırma birimi nezdinde de erlendirmesi mümkündür.

Ara tırma biriminin kurulması mevzuat uyarınca zorunlu de ilse ara tırma faaliyetleri Yatırım Kurulu ları Tebli ine uygun olarak dı arıdan hizmet alımı yoluyla sa lanabilir.

**2. lem/portföy aracılı ı izni bulunan yatırım kurulu unun türev araç i lemlerinin, birlikte çalı tı ı emir iletimine aracılık konusunda yetkili yatırım kurulu u nezdinde, bu kurulu un kullandı ı bilgisayar programının altında bir alt kullanıcı olarak izlenip izlenemeyece i:**

lem/portföy aracılı ı izni bulunan yatırım kurulu unun türev araç i lemlerinin, birlikte çalı tı ı emir iletimine aracılık konusunda yetkili yatırım kurulu u nezdinde, bu kurulu un kullandı ı bilgisayar programının altında bir alt kullanıcı tanımlanması suretiyle izlenmesi mümkün de ildir.

Ancak emir iletimine aracılık izni bulunan yatırım kurulu unun türev araç i lemleri için kullandı ı bilgisayar programının Yatırım Kurulu ları Tebli i'ne uygun olarak dı arıdan

hizmet alımı yoluyla i lem/portföy aracılı ı izni bulunan aracı kurum tarafından, kendi nezdinde kullanılması mümkündür.

**3. i lem/portföy aracılı ı izni olan yatırım kurulu unun, birlikte çalı tı ı emir iletimine aracılık izni olan yatırım kurulu unun risk yönetiminde kullandı ı bilgisayar programını kullanması:**

Birlikte çalı ılan emir iletimine aracılık konusunda yetkili yatırım kurulu unun risk yönetiminde kullandı ı bilgisayar programının Yatırım Kurulu ları Tebli ine uygun olarak dı arıdan hizmet alımı yoluyla i lem/portföy aracılı ı izni bulunan aracı kurum tarafından, kendi nezdinde kullanılması mümkündür.

**4. 01.07.2014 tarihinden önce imzalanmı olan dı arıdan hizmet alımı sözleşmeleri:**

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin yürürlü e girmesinden önce aracı kurumların imzalamı oldu u dı arıdan hizmet alımı sözleşmelerinin 01.07.2015 tarihine kadar Yatırım Kurulu ları Tebli i'nde yer alan esaslara uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

**6. Çerçeve sözleşme ve eklerinin saklanması:**

Aracı kurumların dı arıdan hizmet alımına ili kin esaslar Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 49 ile 55 inci maddeleri arasında düzenlenmi olup, Tebli 'in 50 nci maddesinin yedinci fıkrasında “*dı arıdan hizmet alınmasının, aracı kurumların hesap ve kayıtları ile mevzuat kapsamında tutmakla yükümlü oldukları her türlü bilgi ve belgenin kendi bünyelerinde tutulması ve saklanması yükümlülü ünü ortadan kaldırmayaca ı*” hükme ba lanmı tır.

Yatırım kurulu larının saklama maliyetleri nedeniyle, mevcut ve yeni mü terilerine ait sözleşme ve çerçeve sözleşmelerin eki ve ayrılmaz parçası niteli indeki formların dijital ortama aktarıldıktan sonra fiziksel saklamalarının dı arıdan hizmet alımına konu edilerek saklama hizmeti veren firmalar aracılı ıyla yapılabilmesi hakkında Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 50 nci maddesinin yedinci fıkrasına ili kin olarak a a ıdaki uygulama esasları kabul edilmi tir:

*“Mü terilere ait çerçeve sözleşmeler ile formların asıllarının saklanmasının dı arıdan hizmet alımına konu edilmesi;*

*- Mü terilere ait çerçeve sözleşmeler ile belirtilen formların aracı kurum nezdinde elektronik ortamda saklanmaya devam edilmesi,*

- Hizmet sağlayıcı kurulu ile yapılacak olan sözleşmeye Yatırım Kurulları Tebliği'nin 52 nci maddesinde sayılan asgari hususların yanı sıra, aracı kurumun talebi halinde çerçeve sözleşmeler ile formların asıllarına ne kadar sürede ve nasıl ulaşılabileceğine ilişkin hüküm konulması

*kaydıyla mümkündür.*

*Diğer taraftan Kurul, diğer resmi kurumlar ya da mahkemeler ve müterinin kendisinin bu sözleşme ve formların aslını talep etmesi halinde, talep edilen belgelerin asıllarına ulaşılmasına ilişkin tüm sorumluluk aracı kurumdadır.”*

### **7. Bireysel portföy yöneticiliğinin dışarıdan hizmet alınmasına konu olabilmesi:**

Kurulumuzun 23.05.2016 tarih ve 17/576 sayılı kararı uyarınca, III-39.1 sayılı “Yatırım Kurullarının Kurul ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliği”nin “Dışarıdan hizmet alımı ve kapsamı” başlıklı 49 uncu maddesinin altıncı fıkrasının Kurulumuza verilen oldu u yetki uyarınca, bireysel portföy yöneticiliği izni kapsamında aracı kurumlar tarafından yönetilmekte olan bireysel portföylerin, III-55.1 sayılı Portföy Yönetim İirketleri ve Bu İirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği'nin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (t) bendinde tanımlanan “alt portföy yöneticiliği” faaliyeti kapsamında portföy yönetim İirketleri tarafından Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde yönetilmesi aynı maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine aykırılık teşkil etmemektedir.

### **S. Yatırım Kurullarında Çalışan Personel**

#### **1. Belli personel için eğitim artına ilişkin kazanımlı hak sağlanması:**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin 13 üncü maddesi ile müteri temsilcisi, türev araçlar müteri temsilcisi, borsa üye temsilcisi, takas ve operasyon sorumlusu ve türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusu olarak çalışacaklar için, aynı Tebliğin 44 üncü maddesi ile irtibat bürosu sorumlusu için asgari eğitim artı lise mezuniyeti iken, 2 yıllık ön lisans eğitimi veren okullardan mezun olma ekinde değerlendirilmiştir.

Belli personele eğitim artıyla ilgili kazanımlı hak sağlayan Yatırım Kurulları Tebliğinin geçici 2 nci maddesinin uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

*“Bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla yatırım kurullarında irtibat bürosu sorumlusu, müteri temsilcisi, türev araçlar müteri temsilcisi, borsa üye temsilcisi, takas ve operasyon sorumlusu veya türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusu olarak istihdam*

*edilen ya da bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce herhangi bir dönemde bu görevlerde istihdam edilmiş olan kişilerden lise mezunu olanlar, aynı veya farklı yatırım kuruluşlarında, bu unvanlardan biriyle görev yapmaya devam edebilir.”*

## **2. Portföy yöneticileri ve yatırım danışmanlarının tecrübe artışı için geçiş süresi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği ile portföy yöneticilerinin 5 yıllık, yatırım danışmanlarının 3 yıllık tecrübeye sahip olması öngörülmüş olup, Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin yürürlük tarihinden itibaren portföy yöneticisi ve yatırım danışmanı olarak istihdam edilecek personelin Tebliği'nde aranan tecrübe artılarını sağlaması zorunludur.

Ancak Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla bu görevlerde çalışmakta olan personele tecrübe artırımını sağlaması konusunda geçiş süresi verilmesine ilişkin olarak aşağıdaki uygulama esasları kabul edilmiştir:

*“Bu Tebliğin yürürlük tarihi itibarıyla yatırım kuruluşlarında portföy yöneticisi veya yatırım danışmanı olarak istihdam edilen kişilerin Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içinde bu görevler için aranan tecrübe artırımını sağlaması gerekir. Aksi takdirde bu görevlerde çalışamazlar.”*

## **3. Bankalarda çalışan belli personel için geçiş süresi verilmesi:**

VII-128.7 sayılı Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliği 14.08.2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Tebliğin 25. maddesi uyarınca Tebliği Ek-1 Lisans Gerektiren Unvan ve Görevler tablosunda yer alan lisans zorunlulukları tanımlanmıştır.

Buna göre bankalarda çalışan aşağıdaki personel için aranan bazı lisans yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

Risk yönetim elemanının başlı olduğu birimin yöneticileri	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı (Birimde türev araç işlemlerinin yürütülecek olması durumunda Türev Araçlar Lisansı olması aranır.)
Risk Yönetim Elemanı ( <i>portföy aracılığıyla faaliyetlerinden kaynaklanan risklerin takibinden sorumlu personel</i> )	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı (Birimde türev araç işlemlerinin yürütülecek olması durumunda Türev Araçlar Lisansı olması aranır.)
Genel saklama faaliyetlerini yürüten takas ve operasyon sorumlusu ile türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusunun başlı olduğu birimin yöneticileri	Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'ndan önce borsa ve tekilatlanmı piyasalar dı nda türev araç i lemlerinde bulunan bankalar için Kurul tarafından öngörülen genel ve özel faaliyet artlarının olmadı ı dikkate alınarak, a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir.

*“VII-128.7 sayılı Tebli in yayımlandı ı 14.08.2014 tarihi itibarıyla bankalarda risk yönetim elemanı, risk yönetim elemanının ba lı oldu u birimin yöneticisi, türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusunun ba lı oldu u birimin yöneticisi olarak çalı anların son 1 yıldır bu görevde bulunmaları ve görevler için aranan mesleki deneyim artını sa lamaları halinde, bu ki iler bu Tebli ile getirilen lisans artlarını 2015 yılından itibaren açılacak ilk altı sınava katılmak artıyla görevlerine devam eder.*

*Bu ki ilerden dördüncü sınavın sonuçlarının açıklandı ı tarihe kadar Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisans Belgesini, altıncı sınavın sonuçlarının açıklandı ı tarihe kadar Türev Araçlar Lisans Belgesini almaya hak kazanamayanlar, son sınavın sonuçlarının açıklanmasını takip eden ay sonu itibarıyla bu görevlerde çalı amazlar.”*

#### **4. Banka personelinin i levsel olarak ba lı oldu u yönetici:**

Yatırım Kurulları Tebli i'nin “Yatırım kurullarının personeli” ba lıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında<sup>2</sup>; banka ubelerinde çalı an ihtisas personelinin yöneticisi; söz konusu personelin sunulan yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili i levsel olarak ba lı bulundu u birimin yöneticisi olarak tanımlanmaktadır.

Banka ubelerinde görev yapan personelin hiyerar ik olarak ube müdürlerine ba lı olmakla birlikte yatırım hizmet ve faaliyetleri ile ilgili olarak banka genel müdürlü ünde bulunan birimlerin talimatları ile hareket etti i göz önüne alınarak; Yatırım Kurulları Tebli i'nin “Yatırım kurullarının personeli” ba lıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasına ili kin olarak a a ıdaki uygulama esasları kabul edilmi tir:

*“Banka ubelerinde çalı an ihtisas personelinin, sunulan yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili olarak yaptıkları görevin içeri i ve tanımı dikkate alındı nda talimatları aldı ı ve i levsel olarak ba lı bulundu u birimin yöneticisinin aranan lisans belgesine sahip olması gerekmektedir.”*

---

<sup>2</sup> (2) Yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcuları ile ihtisas personelinin görev aldı ı birimlerin, ba lı bulundu u tüm kademelerdeki yöneticiler, bu birimlerde yönetici ile ihtisas personeli arasındaki kademelerde görev yapan personel (müdür yardımcısı, yönetmen vb.), ube müdürü ve irtibat bürosu sorumlusundan olu ur. Banka ubelerinde çalı an ihtisas personelinin yöneticisi, söz konusu personelin sunulan yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili i levsel olarak ba lı bulundu u birimin yöneticisidir.

## **5. Banka personelinin ba lı oldu u yönetici ile ihtisas personeli arasında yer alan kademelerdeki yöneticiler:**

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin "Yatırım kurulu larının personeli" ba lıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan yöneticiler arasında ihtisas personelinin görev aldı ı birimlerin ba lı bulundu u tüm kademelerdeki yöneticiler ile bu birimlerde yönetici ile ihtisas personeli arasındaki kademelerde görev yapan personel yer almaktadır.

Yatırım Kurulu ları Tebli inin 18 inci maddesinin on ikinci fıkrası uyarınca ihtisas personeli olarak istihdam edilenlerin bu maddede sayılan unvanları kullanmaları zorunludur. Bu hükümle ihtisas personelinin lisans yükümlülüklerinin kolaylıkla tespit edilebilmesi ve mü terilerin muhatap oldukları personelin yetkileri konusunda kurumlar arasındaki farklılı ın giderilmesi amaçlanmı tır.

Bankaların da ihtisas personeli için zorunlu unvanları kullanması gerekmektedir. Ancak, bu unvanların yanında kurum içi unvanların da kullanılması mümkündür.

Bu çerçevede birim yöneticisi unvanının altındaki tüm unvanlar için alınması gereken lisans kıstasının nasıl belirlenece i hakkında, Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin "Yatırım kurulu larının personeli" ba lıklı 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak a a ıdaki esaslar kabul edilmi tir:

*"Bankalarda yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili olarak istihdam edilen personelin kurum içi unvanından ba ımsız olarak Yatırım Kurulu ları Tebli i uyarınca öngörülen görev tanımına kar ılıklı gelen unvanı dikkate alınarak lisans yükümlülü ünün belirlenmesi gerekmektedir."*

## **T. Geçi Süresi**

### **1. Bankaların acentelik faaliyetleri:**

Bankaların mevcut acentelik faaliyetleri kapsamında, örne in bankanın emir iletimine aracılık faaliyeti izni almak üzere 01.09.2014 tarihinde Kurul'a ba vurması durumunda, 01.07.2014 tarihinden Kurul'un ba vuruya cevap verdi i tarihe kadar geçen süre içerisinde, mü terilerinin pay alım-satım i lemlerine aracılık etmesi mümkündür.



Ancak mevcut acentelik sözleşme mesinin emir iletimine aracılık faaliyeti için öngörülen esaslar ile sınırlı olarak uygulanması ve emir iletimine aracılık-ilem/portföy aracılığı ile ilgili hükümlerin uygulanmaması gerekmektedir.

Bu kapsamda birlikte çalışacak aracı kurum ve bankaların faaliyetlerini etkin olarak yeni düzenlemelere uygun hale getirmeleri ve faaliyet izinlerini yenilemek üzere aynı tarihte Kurul'a başvurularını uygun olacaktır.

## **2. Mü terilere çerçeve sözleşme imzalatılması, uygunluk testinin ve mü teri sınıflandırmasının yapılması yükümlülüklerinin belirlenmesi:**

Yatırım Kurulu ları Tebliği'nin geçici 1 inci maddesinde "Yatırım kurulu ları bu Tebliği ile öngörülen yükümlülükleri yerine getirdiklerini, Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile ilgili hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri kapsamında Kurula yapacakları başvurularında tevsik eder." hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, yeni mü teriler açısından çerçeve sözleşme imzalatılması, uygunluk testinin yapılması ve mü teri sınıflandırması gibi uygulamalara 01.07.2014 tarihi itibarıyla değil, Kurul'dan yeni düzenlemeler çerçevesinde izinler yenilendiği tarih itibarıyla belirlenmesi gerekmekte olup, aynı Tebliğin geçici 3 üncü maddesi uyarınca ise mevcut mü teriler açısından söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için Kuruldan izin alınmasından itibaren ayrıca 1 yıllık süre tanınmıştır.

## **3. Geçiş süresi gerektirmeyen i lemler:**

01.07.2014 tarihinden sonra yeni bir alanda dışarıdan hizmet alımı, marka kullanımı, ortaklık yapısı değişikliği veya bir faaliyet izni alınması gibi yeni tesis edilecek ve geçiş süresi gerektirmeyen i lemlerin Yatırım Hizmetleri ve Yatırım Kurulu ları Tebliğine uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

## **U. Mü teriye Risklerin Bildirilmesi Yükümlülüğü**

### **1. Mü teriye risklerin bildirilmesi sırasında ücretlerde değişiklik olması durumunda mü terinin bilgilendirilmesi:**

Yatırım Kurulu ları Tebliği'nin 25 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca, yatırım kurulu ları genel mü terilere, diğer hususların yanında, i lemlere ilişkin her türlü komisyon, ücret ve vergi tutar veya oranları hakkında açıklama yapmak ve açıklamanın alındığına dair mü terinin yazılı beyanını almak zorundadır. Aynı maddenin be inci fıkrasına göre ise açıklanan durumlarda değişiklik olması halinde, değişikliğin yatırım

kurulu tarafından ö renilmesini takip eden 3 i günü içerisinde, ilgili mü terilere de i iklik hakkında bildirimde bulunulması ve mü terinin yazılı beyanının alınması zorunlu olup, bu bildirimlerin elektronik ortamda da yapılabilece i hükme ba lanmıştır.

Bu çerçevede mü teriye açıklanan di er hususlarda oldu u gibi i lemlere ili kin her türlü komisyon, ücret ve vergi tutar veya oranlarında de i iklik olması halinde de mü teriye yeni durumun elektronik ortamda bildirilmesi yeterlidir. Ancak bu durumda mü teriye gerekli bildirimlerin yapıldı na dair ispat yükü aynı maddenin altıncı fıkrası uyarınca yatırım kurulu una aittir.

## **2. İave risk bildirim yükümlülü ü:**

Yatırım Kurulları Tebli i'nin "Mü teriye risklerin bildirilmesi yükümlülü ü" ba lıklı 25 inci maddesinde;

*"(1) Yatırım kurulları, yatırım hizmet ve faaliyetleri kapsamında çerçeve sözleşme imzalamadan önce 31 inci maddede tanımlanan genel mü terilerine sermaye piyasası araçları ile yatırım hizmet ve faaliyetlerine ili kin genel riskleri açıklamak ve bu amaçla asgari içeri i Kurulca belirlenmi EK/1'de yer alan "Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu"nun bir örne ini vermek ve bu formun okunup anlaşı na dair yazılı bir beyan almak ve bir örne ini mü teriye vermek zorundadır.*

*(2) Yatırım kurulları alım satım aracılık faaliyeti kapsamında genel mü terilerine hizmet sunmadan önce birinci fıkraya uyarınca yapılan genel risk bildirimine ek olarak i leme konu sermaye piyasası araçlarının risklerini mü teriye açıklamak ve açıklamaların mü teri tarafından okunup anlaşı na dair yazılı bir beyan almak zorundadır. Söz konusu açıklamaların bir örne inin mü teriye verilmesi zorunludur."*

hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında, ikinci fıkraya kapsamında yapılacak açıklamaların asgari olarak hangi konuları içermesi gerekti i belirtilmiştir.

Di er taraftan, Kurul'un 2014/18 sayılı Haftalık Bülten'de yayımlanan Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de "9.2. Fon Sürekli Bilgilendirme Formu" ba lıklı 1 altında, "*Fon sürekli bilgilendirme formu Kurulca belirlenen formata uygun olarak KAP'ta yer alır. Bu formun içeri inin do rulu undan, güncelli inin sa lanmasından ve bu formda yer alan yanlış , yanıltıcı veya eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan Kurucu sorumludur.*" hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede Yatırım Kurulları Tebliği'nin "Mü teriye risklerin bildirilmesi yükümlülüğü" başlıklı 25 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarının uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

*"Yatırım fonlarıyla ilgili olarak, fon sürekli bilgilendirme formlarının mevcut olduğu dikkate alınarak, Yatırım Kurulları Tebliği'nin "Mü teriye risklerin bildirilmesi yükümlülüğü" başlıklı 25 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ilave risk bildirimlerinin yapılmasına gerek bulunmamaktadır.*

*Diğer taraftan Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu'na ek olarak yatırım kurullarının yatırım fonları dışında işlem yaptıkları her bir sermaye piyasası aracıyla ilgili olarak mü terilerine yapmak zorunda olduğu ilave risk bildirimlerinin, Tebliğin 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki unsurları kapsamı kaydıyla sermaye piyasası aracı veya araç grupları bazında hazırlanacak (türev araçlar, borçlanma araçları gibi) risk bildirim formları veya işlem yapılacak tüm sermaye piyasası araçlarına ilişkin riskleri açıklayan tek bir risk bildirim formu ile yapılması mümkündür."*

## **V. Tezgahestü Türev Araç İlemlerine İlişkin Husular**

### **1. Teminattan fazla zarar ettirilememesi:**

**a) Profesyonel mü terilere teminattan fazla zarar ettirilebileceği hükmünün mü teri sınıflandırması ile ilgili hükümlerle birlikte ne şekilde uygulanacağı:**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin Geçici 3 üncü maddesinde; yatırım kurullarının, Tebliğin çerçeve sözleşmelerinin imzalanması, mü terinin sınıflandırılması ve uygunluk testine tabi tutulmasına dair yükümlülükleri, sunmak istedikleri yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler için Kurul'dan izin almalarını izleyen 1 yıl içinde yerine getirecekleri hususu düzenlenmiş olup, Yatırım Kurulları Tebliği'nin "Mü teri sınıflandırması ve limitlendirilmesi" başlıklı 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yatırım kurulları sınıflandırma yaparken mü terilerine yer aldıkları sınıf ve ilgili mevzuat hükümleri ile yer aldıkları sınıfı değiştirme hakları hakkında bilgi vermek zorundadır. Aracı kurumlar tarafından mü terilere yer aldıkları sınıf hakkında bilgi verilmesi ve çerçeve sözleşmelerin güncellenmiş olması durumunda Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 19 uncu maddesinin (d) ve (e) bentleri ile 24 üncü maddesinin (c) ve (ç) bendleri kapsamında profesyonel mü terilere yatırılan teminat tutarının üzerinde bir kayba uğuratacak şekilde işlem yaptırılabilir. Bu bilgilendirmenin yapılmaması halinde, ilgili madde hükümlerinden yararlanılması

mümkün de ildir. Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 19 uncu maddesinin (e) bendi ile 24 üncü maddesinin (ç) bendinde yer alan hükümler saklıdır.

### **b) Mü terinin birden fazla KAS hesabı olması hali:**

Mü teri'nin birden fazla kaldıraçlı işlem hesabı olması durumunda her hesap için yatırılan teminat miktarı mü teri bazında izlenir ve Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 19 ve 24 üncü maddelerinde yer alan "Kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak yatırılan teminat tutarlarının üzerinde bir kayba uğuratacak şekilde mü terilere işlem yaptırılamaz" hükmünün uygulanmasında kaldıraçlı işlemler için açılmış hesaplar teminatlar bakımından tek hesap olarak kabul edilir. Dolayısıyla, bir mü terinin kaldıraçlı alım satım işlemleri hesabında oluşan eksi bakiye, ilgili mü terinin aracı kurumda bulunan diğer kaldıraçlı işlem hesabından mahsup edilebilir. Ancak kaldıraçlı işlemlerde teminat olarak kullanılmak üzere mü terinin talebi üzerine ilgili hesaplara aktarılmış tutarlar dışında mü terinin diğer sermaye piyasası aracı işlemlerinde de erlendirilecek nakdin, kaldıraçlı işlemlerin eksi bakiyesine mahsup edilmesi mümkün de ildir.

### **2. Fark kontratlarının (CFD) kaldıraçlı işlem hükümlerine tabi olması:**

6362 sayılı SPKn'nun 3 üncü maddesinin (u) bendi kapsamında kaldıraçlı alım satım işlemleri de türev araç olarak kabul edilmiştir. Takiben, Yatırım Hizmetleri Tebliği'ne 25/A maddesi ile "Tezgahestünde gerçekleştirilen fark kontratları bu Tebliğde yer alan kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin hükümlere tabidir" hükmü eklenmiştir olup; bu çerçevede fark kontratlarının kaldıraçlı alım satım işlemlerinden ayrı olarak yurtdışı türev araçların alım satım aracılığıyla faaliyet izni kapsamında sunulmasını öngören 27.04.2012 tarih ve 496 sayılı Kurul İlke Kararı yürürlükten kaldırılmıştır. Yatırım Hizmetleri Tebliği'ne eklenen 25/A madde hükmü öncesinde aracı kurumlar tarafından işlem aracılığıyla faaliyeti kapsamında elektronik işlem platformu aracılığıyla mü terilerine fark kontratı işlemi sunulması yeni eklenen hüküm uyarınca kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin portföy aracılığıyla faaliyeti kapsamında de erlendirilecektir. Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 25/A maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, aracı kurumların mü terileri ile gerçekleştirilecekleri fark kontratı işlemleri, Yatırım Hizmetleri Tebliği ile Yatırım Kurulları Tebliği'nde yer alan kaldıraç oranı, teminatların izlenmesi ve raporlanması, emir iptali, deneme hesapları, yatırım kurullarının internet siteleri, reklam, ilan ve duyurular gibi kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin tüm hükümler ile Kurulumuzun belge kayıt düzenlemeleri uyarınca kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin belirlenen tüm hükümlere tabidir. Bu kapsamda, mü terileriyle fark kontratı işlemi gerçekleştiren aracı kurumlar tarafından yukarıda belirtilen Yatırım Hizmetleri ve Yatırım Kurulları

Tebli 'lerinde yer alan kaldıraçlı alım satım i lemlerine ili kin tüm hükümlere, bu Rehber'de de i iklik yapılmasını öngören Kurul ilke kararından itibaren 3 ay içerisinde uyum sa laması zorunludur. Mü terilerle bu Rehber'de de i iklik yapılmasını öngören Kurul ilke karar tarihinden önce imzalanmı fark kontratlarına ili kin çerçeve sözleşmelerin Tebli ve Rehber'de yer alan hükümlere aykırı olan hükümleri uygulanmaz.

Mevcut durumda, i lem aracılı ı faaliyeti kapsamında mü terileriyle fark kontratı gerçekleştirilen ancak Kurulumuz düzenlemeleri uyarınca portföy aracılı ına ili kin öngörülen artları sa layamayan aracı kurumlar söz konusu i lemleri gerçekleştirilmeye devam edebilmek için, bu Rehber'de de i iklik yapılmasını öngören Kurul ilke kararı tarihinden itibaren 6 ay içerisinde portföy aracılı ı faaliyeti kapsamında kaldıraçlı alım satım i lemleri için yetkilendirmeye ili kin öngörülen artları sa lamak ve artları sa ladıklarını gösterir bilgi ve belgelerle Kurula ba vurmak zorundadır. Yeni faaliyet izni ba vurularında fark kontratlarına ili kin olarak kaldıraçlı alım satım i lemlerine ili kin yetkilendirmedeki ilke ve esaslar dikkate alınacaktır.

Fark kontratlarının yurtdı ı türev araçların alım satım aracılı ı faaliyet izni kapsamında sunulmasını öngören 27.04.2012 tarih ve 496 sayılı Kurul ilke Kararı'nın yürürlükten kaldırılmasına ve CFD'lerin de KAS hükümlerine tabi kılınmasına ba lı olarak; mevcut durumda kaldıraçlı alım satım i lemlerine ili kin portföy aracılı ı veya i lem aracılı ı faaliyeti gerçekleştirilmeye üzere yetkilendirilmis aracı kurumlar, yukarıda yer alan hususlar saklı kalmak kaydıyla, söz konusu yetkileri çerçevesinde, Kurulumuzdan ayrıca izin almaksızın, mü terileriyle fark kontratı i lemi gerçekleştirilebilecektir. Kaldıraçlı alım satım i lemlerinde oldu u gibi fark kontratlarında da i lem aracılı ı faaliyeti kapsamında ancak yurtiçinde portföy aracılı ına yetkili aracı kurum lehine i lem gerçekleştirilebilir.

Yatırım kurulu larının elektronik i lem platformu dı ında, mü teriye özel olarak sunulan, sözleşmeye dayalı ve i lem kalıbı ve gerçekleştirilme sıklı ı bakımından kaldıraçlı alım satım i lemlerine benzer nitelikte olmayan i lemler Yatırım Hizmetleri Tebli i ile Yatırım Kurulu ları Tebli i'inde yer alan hükümler ve bu Rehber'de ifade edilen hususlar çerçevesinde kaldıraçlı alım satım i lemlerine ili kin hükümlere tabi olmayacaktır. Bu i lemler, Kurulumuz düzenlemelerinde yer alan genel hükümlere, belge kayıt düzenlemelerindeki ilgili hükümlere ve çerçeve sözleşme artlarına tabi olup; söz konusu i lemlerin mevcudiyetini tevsik edici bilgi ve belgelere ili kin ispat yükü, mü teriyle imzalanmı çerçeve sözleşme gerekliliğinin mü teriye yapılmı olması artıyla, yatırım kurulu larının oldu u kadar mü terilerin de sorumlulu undadır.

### **3. Kaldıraç oranı ve teminat e ikleri:**

Yatırım Hizmetleri Tebli ği'nin 27 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, i lemlerinde devamında mü terilerin merkezi takas kurumuna yapılan raporlama saati itibariyle **gerçekleşen kar ve zararları sonucunda** oluşan toplam teminat tutarlarının 30.000 TL veya muadili döviz tutarına ulaşması ve yazılı veya elektronik ortamdaki her türlü araç yoluyla talepleri bulunması halinde raporlamayı takip eden iş günü itibariyle kaldıraç oranları aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen oranlara kadar yükseltilebilir. Dolayısıyla, kaldıraç oranının yükseltilmesine ilişkin teminat tutarı belirlenirken açık pozisyonlardan doğan kar ve zararlar dikkate alınmayacaktır.

Yatırım Hizmetleri Tebli ği'nin 27 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca ba langıç teminat tutarı 20.000 TL veya muadili döviz tutarının üstünde i lemlere ba layan mü teriler için hesap açılı ndan sonra her durumda hesaptan nakit çekilmesi veya ba ka bir aracı kuruma virman yapılması halinde toplam teminatı 20.000 TL'nin altına düşen mü terilerin kaldıraç oranı yeni açılan pozisyonlar için Yatırım Hizmetleri Tebli ği'nde yer alan hükümlere uygun hale getirilir.

### **4. Kaldıraçlı i lemlere ilişkin olarak genel mü terilerden alınacak beyan:**

Yatırım Hizmetleri Tebli ği'nin 27/Ç maddesi kapsamında mü terilerden alınacak yazılı beyanın risk bildirim formlarından ayrı olarak alınması zorunludur. Beyanda Tebli maddesinde bahsi geçen hususların tamamının açık bir şekilde yer alması gerekmekte olup, kar/zarar dağılımı gibi verilerin değişimi durumunda aynı mü teriden tekrar yazılı beyan alınması zorunlu değildir. Beyandaki kar/zarar dağılımının ilgili dönemde aracı kurum internet sitesinde yer verilen verilerle aynı olması zorunludur. Beyanda yer alması gereken hususların aracı kurumlar tarafından matbu bir metin olarak önceden hazırlanması ve mü teriye sunulması mümkün olmakla birlikte, mü terilerin matbu metin üzerinde bilgi sahibi olduklarını ve kabul ettiklerini kendi el yazıları ile yazmaları ve ("Bilgi sahibiyim ve kabul ediyorum" şeklinde veya benzeri muadil ifadelerle) ve imzalamaları gerekmektedir. Beyanın elektronik ortamda alınması halinde de mü terilerin hazırlanmış matbu metinde yer alan unsurların her biri için ayrı ayrı bilgi sahibi olduğunu aktif bir şekilde belirtmesini sağlayacak bir yöntem uygulanmalıdır.

### **5. Mü teriler emirlerine ilişkin fiyatların aracı kurumlar tarafından değiştirilmesi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde, müşteri tarafından verilen emre ilişkin fiyat, miktar veya diğer unsurlardan herhangi birisinin emir gerçekleştirilmeden önce aracı kurum tarafından müşteri aleyhine değiştirilmek istenmesi halinde, müşterinin onayının alınması zorunludur.” hükmünün, sadece pozisyon açmak için müşteriler tarafından fiyat sınırları belirlenmiş emirlerin herhangi bir nedenle bu sınırlar dışında oluşan bir fiyattan gerçekleştirilmek istenmesi halinde uygulanması zorunlu olup, aynı maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklıdır.

Aracı kurumlar tarafından müşterilerine sunulan her bir emir türünün anılan madde kapsamında hangi şartlarda gerçekleştirileceğine Yatırım Kurulları Tebliği'nin 28 inci maddesini ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde emir gerçekleştirme politikalarında yer verilmesi zorunludur.

#### **6. Sabit fark (spread) garantisi verildiğinin açıklanması halinde yatırımcının aksi haller ve ortaya çıkabilecek sorunlarla ilgili olarak bilgilendirilmesi:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 30/A maddesinin üçüncü fıkrasında “Sabit fark garantisi verilen ürünlere ilişkin olarak piyasa şartları gereği zorunlu değişiklik yapılmasını gerektirecek olası koşulların önceden müşteriye bildirilmesi zorunludur.” hükmü uyarınca, piyasa şartları gereği zorunlu değişiklik yapılmasını gerektirecek olası koşullara asgari olarak en geç Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğin “Mevcut imzalanmış çerçeve sözleşmelerin yenilenmesi” başlıklı Geçici 1'inci maddesinde belirtilen süre sonuna kadar müşteri ile imzalanan çerçeve sözleşmede yer verilmesi zorunludur. Bu süreye kadar söz konusu esaslara aracı kurumların internet sitelerinde yer verilir ve bu esaslar Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğinde yer alan bildirim yöntemleri kullanılarak yatırımcılara bildirilir. Madde hükmü uyarınca, sabit fark garantisi verilen ürünlere ilişkin olarak zorunlu olunan durumlarda sabit fiyat garantisi verilemeyeceği hususuna yatırım kurulları tarafından konuyla ilgili her türlü yayın, ilan, reklam ve duyuruda da 10/1/2015 tarihli ve 29232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin 19 uncu maddesinde belirlenen esaslara uygun olarak yer verilir.

#### **7. Reddedilen emir kavramı:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 35 inci maddesi kapsamında; yatırımcı tarafından verilen emir işlem platformu sunucusuna ulaşmış ancak teminat yetersizliği, müşteri lehine

fiyat yenilenmesi ve/veya pozisyon limitlerinin a ılıyor olması dı ındaki nedenlerle gerçekleştirilememiş ise reddedilen emir olarak kabul edilmektedir. Reddedilen emirler i lem platformuna ula mı oldu u için aracı kurum tarafından bu emirlere ili kin log kayıtlarının mevcut oldu u kabul edilecektir.

**8. Yatırım kurulu larınca internet sitelerinde açıklanacak mü teri ikayeti sayısı, fiyat sa layıcı kurulu ve kar/zarar oranı açıklamaları:**

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının (ö) bendi uyarınca, yatırım kurulu ları tarafından internet sitesinde asgari olarak; mü teri ikâyeti sayısı ve söz konusu ikâyetlerin mü teri sayısına göre oranına yer verilmesi zorunlu tutulmu tur.

Aynı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca; mü teri ikâyeti sayısı ve söz konusu ikâyetlerin mü teri sayısına göre oranı üçüncü fıkradaki dönemler (Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık dönemler) esas alınmak suretiyle ilan edilecektir. Mü teri ikayeti sayısının belirlenmesinde III-45.1 Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere li kin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebli 'in “Mü teri ikâyetlerine ili kin kayıtlar” ba lıklı 28'inci maddesi uyarınca tutulması gereken kayıtlar esas alınır ve bu madde uyarınca mü terilerin ikayetçi oldukları hesap sayıları dikkate alınır.

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 28 inci maddesinin (ö) bendinde yer alan mü teri ikâyeti sayısının mü teri sayısına göre oranında; ilgili dönemde ikayete konu hesap sayısının mü teri sayısına göre oranı hesaplanır. ikâyet sahibinin ilgili dönemde Aracı Kurumla mü teri ili kisini sonlandırmı olması halinde de söz konusu ikâyete konu hesaplar ilgili dönem için hesaplamaya dâhil edilir. ikâyetlerin sonuçlarına ili kin bilgi verilmesine ise gerek bulunmamaktadır. Aynı bentte yer alan mü teri sayısı belirlenirken ilgili dönemde i lem yapmamı mü terilerin dikkate alınmaması gerekmektedir. Birden fazla hesabı olan mü teriler hesaplamada tek mü teri olarak kabul edilir.

Fiyat sa layıcıların açıklanmasındaki amaç bu konudaki effaflı ın sa lanması olup, esas olan anla malı olunan tüm fiyat sa layıcıların açıklanması de il, yatırımcı i lemlerine referans olan ve fiilen yo un ekilde i lem yapılan kurulu ların yatırımcılarca bilinmesinin sa lanmasıdır. Bu çerçevede, (m) bendinde ifade edilen “fiyat sa layıcı” kurulu olarak i ili kisi içerisinde bulunan tüm kurulu lar açıklanmayacak, sade ve anla ılabilir bir listesinin yatırımcılara sunulabilmesi amacıyla sadece ilgili dönemde likidite sa layıcı olarak i lem



gerçekle tirilen kurulu lardan bu nitelikteki i lemlerin %20'sinden fazlasının gerçekle tirildi i kurulu lar açıklanacaktır.

Ayrıca maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, ikinci fıkranın (m), (n), (o), (ö) bentlerinde yer alan açıklamaların da “Zarar Olasılı ınız” menüsünün altında kar/zarar oranlarından sonra gelmek üzere (en güncel olan kar/zarar oranları menü içerisinde en yukarıda gösterilecek ekinde) yer alması gerekmekte olup, söz konusu açıklamalara sayfanın en üst kısmında yer verilmeli ve “Zarar Olasılı ınız” menüsü altında yukarıda bahsi geçenler dı nda bir eye kesinlikle yer verilmemeli ve görüntü yo unlu una sebep olunmamalıdır.

Aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili dönem itibariyle kar/zarar oranı hesaplaması aracı kurumlar tarafından hesap bazında gerçekle mi kar/zarar dikkate alınarak yapılır. Karda ve zararda olan mü teri hesaplarına ili kin hazırlanan sayısal veriler ile birlikte kullanılan grafik ve ekillerdeki renklerin birbirine benzer tonlarda de il ayırt edici olması ve mü terileri yanıtlanabilecek ekinde hazırlanmaması gerekmektedir.

## **Y. Di er Hususlar**

### **1. Profesyonel mü terilerin yararlanamayacakları mevzuat hükümleri:**

Yatırım Kurulu ları Tebli i'nin 31 inci maddesinin ikinci fıkrasında ifade edilen, profesyonel mü terilerin yararlanamayacakları mevzuat hükümlerine a a ıda yer verilmi tir:

*a) Yazılı onay alınması kaydıyla saklamadaki varlıklarına ili kin mutabakat alınması zorunlu de ildir:*

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin “mü teri ile saklamacı kurulu arasında mutabakat” ba lıklı 68 inci maddesinin birinci fıkrasına göre saklama hizmeti sunulan mü teriler ile saklamaya yetkili yatırım kurulu unun iç kontrolden sorumlu birimi veya personeli tarafından mü teriye ait sermaye piyasası araçları ve nakde ili kin her takvim yılında en az 1 defa yazılı veya elektronik ortamda mutabakat sa lanması zorunludur. Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca profesyonel mü terilerden yazılı onay alınması durumunda birinci fıkrada yer alan mutabakatın yapılması zorunlu de ildir.

*b) Sözle me yapılması kaydıyla saklama hesaplarındaki varlıkların bakiyesine ili kin aylık bildirim yapılmak zorunda de ildir:*

Yatırım Hizmetleri Tebli i'nin “mü teri varlıklarına ili kin bildirim” ba lıklı 69 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre saklamaya yetkili yatırım kurulu u tarafından mü terilere ait sermaye piyasası araçlarına ve nakde ili kin olarak mü terilere Kurulun belge ve kayıt

düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde asgari olarak ayda bir bildirim yapılması esas olup, bildirim yapılmaması hususunda profesyonel mü terilerle sözleşme imzalanması veya bu hususa çerçeve sözleşmeyle yer verilmesi mümkündür.

*c) Uygunluk testi yapılması zorunlu değildir:*

Yatırım Kuruluşları Tebliği'nin "uygunluk testi" başlıklı 33 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre yatırım kuruluşlarının alım satım aracılık ve halka arz aracılık faaliyetleri kapsamında yalnızca genel mü terilere uygunluk testi yapılması zorunludur.

*d) Yerindelik testinde yatırım amaçlarına ilişkin olarak yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri hakkında bilgilerin alınması yeterlidir:*

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin "yerindelik testi" başlıklı 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasına göre talebe dayalı olarak kabul edilenler hariç olmak üzere profesyonel mü teriler ile ilgili olarak;

- Mü terinin mali durumunun yatırımın risklerini karşılayacak yeterlilikte olup olmadığına ilişkin olarak; gelir düzeyi ve yatırım amaçları hakkında;

- Mü terinin portföyünde veya hesabında gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığına ilişkin olarak; mü terinin yaşı ve mesleki, eğitim durumu, genel ya da profesyonel mü teri olduğu, geçmişte gerçekleştirdiği işlemlere konu olan sermaye piyasası araçları, söz konusu işlemlerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığı

hakkında bilgilerin alınması zorunlu değildir (ilgili maddenin ikinci fıkrasının (b) ve (c) bendinde yer alan bilgiler).

*e) Genel risk bildirim formunda ilave risk bildirimleri talep halinde açıklanır:*

Yatırım Kuruluşları Tebliği'nin "mü teriye risklerin bildirilmesi yükümlülüğü" başlıklı 25 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yatırım kuruluşlarının alım satım aracılık faaliyeti kapsamında genel mü terilerine hizmet sunmadan önce birinci fıkra uyarınca yapılan genel risk bildirimine ek olarak üçüncü fıkrada belirtildiği üzere işleme konu sermaye piyasası araçlarının risklerini mü teriye açıklamak ve açıklamaların mü teri tarafından okunup anlaşıldığına dair yazılı bir beyan almak zorundadır. Aynı maddenin yedinci fıkrasında ise profesyonel mü terilerin talep etmesi durumunda yatırım kuruluşunun ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamındaki açıklamaları yapmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

## **2. Mü terilerin profesyonel mü teri olarak belirlenmesi için gerekli belgeler:**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin 30 uncu maddesi dördüncü fıkrasında yatırım kurullarının mü terilerin, profesyonel mü teri olmaları ile ilgili tevsik edici belgeleri mü teriden talep etmekte ve Kurulun belge ve kayıt ile ilgili düzenlemeleri uyarınca belirlenen süreyle saklamakla yükümlü oldukları düzenlenmiştir. Tebliğin 32 inci maddesine göre ise belli bir hacmi ve adedi, finansal varlıklar toplamı ve mesleki deneyim veya lisans kıstaslarından ikisini sağlayan mü terilerin profesyonel mü teri olarak kabul edilecekleri ifade edilmiştir.

Yatırım Kurulları Tebliği'nin 32 nci maddesinde aranan artların sağlanıp sağlanmadığına ilişkin bilgilerin doğruluğunun tevsik edilmesi mü terinin sorumluluğunda olup, mü teriden alınan ilgili dokümanların saklanması gerekmektedir.

## **3. Talebe dayalı profesyonel mü terilere ilişkin artlar:**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin 32 nci maddesinin birinci fıkrasında;

*“Genel mü terilerden a a daki nitelikleri haiz olanlar, yazılı olarak talep etmeleri ve a a daki artlardan en az ikisini sağladıklarını tevsik etmeleri durumunda, yatırım kurullarının sunabileceği hizmet ve faaliyetlerden profesyonel mü teri sıfatıyla yararlanabilir. Bir mü terinin profesyonel mü teri olarak kabul edilebilmesi için a a daki artlardan en az ikisini sağlaması gerekir:*

*a) İstem yapılması talep edilen piyasalarda son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet istem gerçekleştirimi olmaları*

*b) Nakit mevduatlarının ve sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının da dâhil olduğu finansal varlıkları toplamının 1.000.000 Türk Lirası tutarını aşması*

*c) Finans alanında üst düzey yönetici pozisyonlarından birinde en az 2 yıl görev yapmış olması veya sermaye piyasası alanında en az 5 yıl ihtisas personeli olarak çalışmış olması veya Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı veya Türev Araçlar Lisansına sahip olması”*

hükümleri yer almaktadır.

Yatırım Kurulları Tebliği'nin 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin a a daki şekilde uygulanması kabul edilmiştir:

“a) Son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet sermaye piyasası işlemi gerçekleştirilmiş olmaları”

#### **4. İrtibat bürosunun faaliyete geçmesi:**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin 44 üncü maddesinde irtibat bürosu tanımı yapılmıştır. Tebliği'nin 45 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise irtibat bürolarının faaliyete geçme şartları ticaret siciline tescille belirlenmiş olmakla birlikte, Yatırım Kurulları Tebliği'nin “üçüncü ve irtibat bürosu izin süreci” başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

“Aracı kurumların irtibat bürolarının faaliyete geçmesine ilişkin olarak Kurul izninin tebliği üzerine aracı kurumun internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformunda ilan olunması yeterli olup, ticaret siciline tescil yapılması zorunluluğu kaldırılmıştır.”

#### **5. Aracı kurumların marka kullanım izinleri:**

Yatırım Kurulları Tebliği'nin “Ticaret unvanı ve işletme adı” başlıklı 7 nci maddesinin ikinci fıkrası ve “Tescil ve ilan yükümlülüğü” başlıklı 37 nci maddesinin birinci fıkrasının uygulanmasına yönelik olarak aşağıdaki esaslar kabul edilmiştir:

“Aracı kurumların markaları ile ilgili olarak ticaret unvanı ile belirlenmesi ve ticaret siciline tescil edilmesi zorunluluğu kaldırılmıştır.

*Marka kullanım izni belirlenmesinde; aracı kurumların faaliyet izni aldıkları yatırım hizmetlerini sunarken bu hizmetlerin yatırımcıya sunumunda kullanılan platform vb. ile bu hizmetlerin yatırımcıya tanıtımında kullanılan markalar Yatırım Kurulları Tebliği'nin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasının konusu olup, bunun haricindeki konularda yapılacak marka kullanımı belirlenmesi ise anılan hükmün konusu olarak değerlendirilmeyecektir.*

*Marka kullanım izinleri, konuya ilişkin Kurul izninin tebliği üzerine aracı kurumun internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformunda ilan olunur. Ayrıca 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye ilişkin Uygulama Yönetmeliği kapsamında markanın ilgili aracı kurum adına Türkiye Patent Enstitüsü'ne tescil edilmesi gerekir.*

*Aracı kurumların kullandıkları ancak belirlenmiş aracı kurumlar adına tescil edilmiş olan markaların, ek maddi külfet getirmeden ilgili aracı kurum adına Türkiye Patent Enstitüsü'ne tescilinin yapılarak Kurul'a bilgi verilmesi gerekir.*

*Markalara ilişkin olarak aracı kurumların internet sitesinin, ana sayfasında ve bütün alt sekmelerinde, söz konusu markaların ilgili aracı kurum tarafından kullanılmakta olduğunu belirten ifadelerin açık, anlaşılır ve görülebilir bir mahiyette sekmelerin sol üst köşesinde yer alacak şekilde düzenlenmesi gerekir.”*

## **6. Teminat alınmasında bankaların otomatik ödeme sistemlerinden faydalanılmasına ve teminat olarak aracı kurum hesabına gönderilen teminatların müteri hesabı ve elektronik işlem platformuna yansıtılması:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 25/Ç maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan; “...Sürdürme teminatının zamanında sağlanması amacıyla müterinin talebi halinde bankaların otomatik ödeme sistemlerinden faydalanılabilir...” hükmü TSPB'nin 27.07.2015 tarih ve 771 sayılı Genel Mektup ile üyelerine duyurduğu Kurulumuzun 14.07.2015 tarih ve 18/928 sayılı Kurul Kararı kapsamında uygulanabilecektir.

Müteriler tarafından teminat olarak aracı kurum hesabına gönderilen nakit tutarların ilgili müteri hesabına ve elektronik işlem platformuna yansıtılmasına ilişkin esaslar en geç Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ'in “Mevcut imzalanmış çerçeve sözleşmelerin yenilenmesi” başlıklı Geçici 1'inci maddesinde belirtilen süre sonuna kadar müteri ile imzalanan çerçeve sözleşmelerde düzenlenir. Bu süreye kadar söz konusu esaslara aracı kurumların internet sitelerinde yer verilir ve bu esaslar Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliği'nde yer alan bildirim yöntemleri kullanılarak yatırımcılara bildirilir.

## **7. Yatırım ve kalkınma bankalarının işlem ve portföy aracılığı faaliyetleri:**

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 17 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yatırım ve kalkınma bankalarının halka açık olmayan bir aracı kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptali için talepte bulunarak yatırım hizmet ve faaliyetlerinden çekilmesi zorunluluğu paylar ile pay endekslerine ya da paya dayalı türev araçlar üzerinde işlem aracılığı faaliyetlerinde bulunabilmesi amacıyla uygulanır. Kurulca faaliyet izni verilen yatırım ve kalkınma bankaları paylar ile pay endekslerine ya da paya dayalı türev araçları dışında kalan sermaye piyasası araçları üzerinde izin verilen kapsamda işlem aracılığı faaliyetini sürdürmeye devam edebileceklerdir.

Yatırım Hizmetleri Tebliği'nin 22 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yatırım ve kalkınma bankalarının halka açık olmayan bir aracı kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptali için talepte bulunarak yatırım hizmet ve faaliyetlerinden çekilmesi zorunluluğu **paylar ile**

**paya dayalı türev araçlar** üzerinde portföy aracılığı faaliyetlerinde bulunabilmesi amacıyla uygulanır. Kurulca faaliyet izni verilen yatırım ve kalkınma bankaları **paylar ile paya dayalı türev araçlar** dışında kalan sermaye piyasası araçları üzerinde izin verilen kapsamda portföy aracılığı faaliyetini sürdürmeye devam edebileceklerdir.

**Sermaye Piyasası Kurulu**

Eski ehir Yolu 8. Km No:156  
06530 ANKARA  
Telefon: 0 (312) 292 90 90  
Faks: 0 (312) 292 90 00  
[www.spk.gov.tr](http://www.spk.gov.tr)

stanbul Temsilcili i  
Harbiye Mah. Asker Oca 1 Cad.  
No: 15 Kat: 3  
34367 i li/ STANBUL  
Telefon: 0 (312) 334 55 00  
Faks: 0 (312) 334 56 00